

Obiteljska medijacija u imovinskopravnim sporovima

Ljubić, Tea

Postgraduate specialist thesis / Završni specijalistički

2023

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Law / Sveučilište u Zagrebu, Pravni fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:199:787753>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-12-19**

Repository / Repozitorij:

[Repository Faculty of Law University of Zagreb](#)

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
PRAVNI FAKULTET
STUDIJSKI CENTAR SOCIJALNOG RADA
POSLIJEDIPLOMSKI STUDIJ OBITELJSKE MEDIJACIJE

OBITELJSKA MEDIJACIJA U IMOVINSKOPRAVNIM SPOROVIMA

SPECIJALISTIČKI RAD

Mentor: Prof. dr. sc. Branka Rešetar

Zagreb, 2023.

SADRŽAJ

1. UVOD	1
1.1. Ciljevi rada	2
1.2. Metodologija.....	2
1.3. Doprinos istraživanja	3
2. OBITELJSKA MEDIJACIJA	4
2.1. Povijesni razvoj obiteljske medijacije	4
2.2. Obiteljska medijacija u Republici Hrvatskoj danas.....	5
2.3. Temeljna načela obiteljske medijacije.....	7
2.4. Prednosti i nedostaci obiteljske medijacije.....	10
2.5. Provedba medijacijskog postupka	11
2.5.1. Učinci sporazuma	18
2.6. Uloga i odgovornosti obiteljskog medijatora	19
3. SUSTAVI I NAČELA UREĐENJA IMOVINSKIH ODNOSA BRAČNIH DRUGOVA 22	
3.1. Zakonski sustav	23
3.2. Ugovorni sustav – bračni ugovor.....	24
4. RJEŠAVANJE IMOVINSKOPRAVNIH SPOROVA U OBITELJSKOJ MEDIJACIJI 27	
4.1. Vrste imovinskopravnih sporova u kojima se pojavljuju članovi obitelji.....	27
4.2. Prednosti obiteljske medijacije i kompetencije obiteljskog medijatora u imovinskopravnim sporovima.....	31
4.3. Obiteljski imovinskopravni sporovi korisnika u sustavu socijalnog rada	33
4.4. Utjecaj imovinskopravnih sporova na sukobe u obitelji te odgovarajuća primjena načela obiteljske medijacije	34
5. ISKUSTVA IZ PRAKSE – ANALIZA ODABRANIH SLUČAJEVA	37
6. ISTRAŽIVANJE PREPOZNATOSTI OBITELJSKE MEDIJACIJE KAO MEHANIZMA RJEŠAVANJA IMOVINSKO PRAVNIH ODNOSA MEĐU ČLANOVIMA OBITELJI U PRAKSI.....	40
6.1. Cilj istraživanja.....	40
6.2. Metodologija istraživanja	40
7. REZULTATI ISTRAŽIVANJA	44
LITERATURA.....	54
POPIS ILUSTRACIJA.....	58
PRILOZI.....	59

RJEŠAVANJE OBITELJSKIH IMOVINSKOPRAVNIH SPOROVA U OBITELJSKOJ MEDIJACIJI

SAŽETAK

Obiteljska medijacija je alternativni način rješavanja sporova, odnosno postupak u kojem se strane u sporu pokušavaju dogovoriti i riješiti svoj problem uz pomoć neutralne treće osobe – obiteljskog medijatora. Postupak obiteljske medijacije može potrajati nekoliko sastanaka, a medijator osigurava da razgovori teku bez prekida, poštivanjem osjećaja i stava svake strane u sporu. Uz to, obiteljska medijacija omogućava strankama u sporu da zadrže kontrolu nad postupkom rješavanja spora i konačnom odlukom. Niz je prednosti obiteljske medijacije u odnosu na sudsku proceduru, kao što su niži troškovi, veća fleksibilnost te brže i efikasnije rješavanje sporova do kojih stranke dolaze same.

Ova vrsta medijacije sve se češće koristi u rješavanju imovinskopravnih sporova u Hrvatskoj, posebno u slučajevima vezanim za uzdržavanje djece, diobu bračne stečevina ili nasljeđivanje. Cilj je ovog rada analizirati institut obiteljske medijacije i vrste imovinskih sporova između članova obitelji, te istražiti zastupljenost imovinskopravnih konflikata među članovima obitelji u praksi CZSS Split i Obiteljskog centra Splitsko dalmatinske županije tijekom 2021. i 2022. godine. Zaključno će se prikazati prepreke za korištenje obiteljske medijacije u rješavanju imovinskih sporova između članova obitelji temeljeći ih na pretpostavci da je obiteljska medijacija u području rješavanja imovinskih sporova između članova obitelji u praksi zapostavljena unatoč činjenici iznimno negativnih učinaka imovinskih sporova na članove obitelji koji se rješavaju u sudskim postupcima.

Ključne riječi: obiteljska medijacija, mirno rješavanje sporova, imovinsko – pravni sporovi

RESOLVING FAMILY PROPERTY – LAW DISPUTES IN FAMILY MEDIATION

ABSTRACT

Family mediation is an alternative method of resolving disputes, a process in which the parties involved in a dispute try to reach an agreement and solve their issues with the assistance of a neutral third party - a family mediator. The process of family mediation can take several meetings, and the mediator ensures that the discussions flow without interruptions, while respecting the feelings and positions of each party in the dispute. Additionally, family mediation allows the parties involved to maintain control over the dispute resolution process and the final decision. There are several advantages to family mediation compared to a court procedure, such as lower costs, more flexibility, as well as faster and more efficient resolution of disputes that the parties themselves reach.

This type of mediation is used more and more frequently in resolving property-law disputes in Croatia, especially in cases related to child support, division of marital property or inheritance.

The aim of this work is to analyze the institute of family mediation and types of property – law disputes between family members, and to investigate the representation of property conflicts between family members in the practice of the Social Welfare Center Split and the Family Center in the Dalmatian County during 2021 and 2022. In conclusion, the obstacles to the use of family mediation in the resolution of property- law disputes between family members will be presented, based on the assumption that family mediation in the area of property – law disputes between family members is neglected in practice, despite the fact of extremely negative effects of property - law disputes on family members that are resolved in court.

Key words: family mediation, peaceful dispute resolution, property law disputes

Izjava o autorstvu rada

Ovime potvrđujem da sam osobno napisala rad:

OBITELJSKA MEDIJACIJA U IMOVINSKOPRAVNIM SPOROVIMA

i da sam njegova autorica.

Svi dijelovi rada, nalazi ili ideje koje su u radu citirane ili se temelje na drugim izvorima bilo da su u pitanju mrežni izvori, udžbenici, knjige, znanstveni, stručni ili popularni članci u radu su jasno označeni kao takvi te adekvatno navedeni u popisu literature.

Ime i prezime: Tea Ljubić

Datum: 20.10.2023.

1. UVOD

Obiteljska medijacija je proces rješavanja obiteljskih sporova pregovaranjem i olakšavanjem komunikacije dviju strana suprotstavljenih interesa, u kojem treća osoba (medijator) pomaže u identificiranju spornih pitanja te sporazumnog rješenja sukoba na dobrobit svih članova obitelji. (Rešetar 2022; Rešetar 2017; Čulo Margaletić 2017; Čulo Margaletić 2011)

Obiteljska medijacija kao model mirnog rješavanja obiteljskih sporova napokon je našla svoje mjesto u obiteljsko – pravnoj regulativi. Zakonskim reguliranjem obiteljske medijacije, međutim, nisu derogirani drugi modeli mirnog rješavanja obiteljskih sporova koji su u vrijeme donošenja Obiteljskog zakona (NN 103/15 98/19, 47/20, 49/23) postojali u pozitivnom hrvatskom pravu, ponajprije mirenje (izvan sustava socijalne skrbi) prema tadašnjem Zakonu o mirenju (NN 18/11) te mirenje pri sudovima prema Zakonu o parničnom postupku (SL SFRJ 4/77, 36/77, 6/80, 36/80, 43/82, 69/82, 58/84, 74/87, 57/89, 20/90, 27/90, 35/91, i NN 53/91, 91/92, 58/93, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 02/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 89/14, 70/19, 80/22, 114/22). Šarolika mogućnost mirnog rješavanja obiteljskih sporova svakako pridonosi promjeni kulture načina rješavanja tih sporova (Aras Kramar et al., 2017).

Prema odredbi članka 331. Obiteljskog zakona obiteljska medijacija je postupak u kojem stranke nastoje sporazumno riješiti spor iz obiteljskih odnosa uz pomoć jednog ili više obiteljskih medijatora. Obiteljski medijator je nepristrana i posebno educirana osoba koja je upisana u registar obiteljskih medijatora. Glavna svrha postupka obiteljske medijacije je postizanje plana o zajedničkoj roditeljskoj skrbi i drugih sporazuma u vezi s djetetom. Uz ostvarenje te svrhe, u postupku obiteljske medijacije stranke se mogu sporazumjeti i u svim drugim spornima pitanjima imovinske i neimovinske naravi.

Obiteljska medijacija je ujedno i socijalna usluga koja se korisnicima jamči prema čl. 71. Zakona o socijalnoj skrbi (NN 18/22, 46/22, 119/22). Prema odredbi članka 87. Zakona o socijalnoj skrbi, obiteljska medijacija je usluga kojom se u strukturiranom procesu rješavaju sukobi i sporna pitanja između članova obitelji uz pomoć obiteljskog medijatora. Usluga obiteljske medijacije odobrava se članovima obitelji u svrhu postizanja zajedničkog sporazuma, pregovaranjem o spornim pitanjima. Usluga obiteljske medijacije pruža se u trajanju od tri do osam medijacijskih susreta u razdoblju do šest mjeseci.

U okviru ovog specijalističkog rada analizirati će se institut obiteljske medijacije s fokusom na imovinskopravne sporova koji se mogu pojaviti među članovima obitelji. Naime, postavlja se pitanje je li obiteljska medijacija prepoznata kao mehanizam prikladan za rješavanje imovinskopravnih sporova koji se pojavljuju u obiteljskim odnosima. Pored toga postavlja se daljnje pitanje koje prepreke stoje na putu rješavanju obiteljskih imovinskopravnih sporova u obiteljskoj medijaciji. Nastavno na ova pitanja postavljaju se slijedeći istraživački ciljevi, metode rada i očekivani doprinos.

1.1. Ciljevi rada

Ciljevi ovog rada su:

1. Pružiti pregled najzastupljenijih vrsta obiteljskih imovinskopravnih sporova koji se pojavljuju u radu s korisnicima Zavoda za socijalni rad te načini njihova rješavanja uz analizu prateće problematike postojećeg socijalnog i pravnog sustava.
2. Opisati kakav je utjecaj imovinskopravnih nesuglasica na porast sukoba i sporova među članovima obitelji.
3. Dati uvid u mogućnosti primjene obiteljske medijacije u imovinskopravnim sporovima među članovima obitelji ovisno o vrsti i intenzitetu spora te o uvjetima rada i praktičnim vještinama medijatora.
4. Istaknuti načela i modele obiteljske medijacije kao i nužne kompetencije obiteljskih medijatora u kontekstu vođenja pregovora u imovinskopravnim sporovima među članovima obitelji.

1.2. Metodologija

Temeljem prikupljene literature u području obiteljskog i nasljednog prava, analizirat će se sadržaj te će se izdvojiti oni dijelovi koji se odnose na obiteljsku medijaciju, imovinske odnose bračnih drugova, što se jednako primjenjuje na izvanbračne drugove i životne partnere istog spola, obiteljsko pravno uzdržavanje i nasljedno pravne sporove. Analizirat će se i prikazati pravni propisi kojima se uređuje obiteljska medijacija, imovinski odnosi i uzdržavanje u obiteljskom pravu kao i nasljedno pravni sporovi.

Istraživanje prakse odvijati će se primjenom dvije metode, kvalitativne analize slučaja i kvantitativne obrade podataka. Prvo istraživanje koje se odnosi na analizu odabranih slučajeva pružiti će tematsku obradu i prikaz dva odabrana slučaja iz prakse obiteljske medijacije u kojima su se rješavali imovinskopravni sporovi između bračnih drugova nakon razvoda braka i između brata i sestre u odnosu na naslijeđenu imovinu uz element postojanja člana obitelji bez poslovne sposobnosti. Prikaz slučajeva sadržavati će detaljan opis sudionika, način prikupljanja i zaštite osobnih podataka, unos sadržajnih teoretskih poveznica iz obrađene literature, kao i osobni osvrt pristupnice. Prilikom prikaza stvarnih slučajeva vodit će se računa o etičkom aspektu istraživanja, odnosno o anonimnosti vezano za prikupljene podatke. Anonimnost i tajnost bit će zajamčena tako što se neće koristiti imena i prezimena te drugi osobni podaci sudionika u obiteljskoj medijaciji.

Kvantitativni dio istraživanja odnositi će se na istraživanje prepoznatljivosti i zastupljenosti obiteljske medijacije u Centru za socijalnu skrb Split i Obiteljskom centru Split za 2021. i 2022.g.. Kvantitativno istraživanje provesti će se analizom sadržaja podataka iz službene dokumentacije Centru za socijalnu skrb Split i Obiteljskom centru Split za 2021. i 2022.g. Prilikom analize podataka i prikaza rezultata istraživanja vodit će se računa o etičkom aspektu istraživanja, odnosno o anonimnosti vezano za prikupljene podatke i dobivene rezultate. Anonimnost i tajnost bit će zajamčena tako što se neće koristiti imena i prezimena te drugi osobni podaci sudionika u obiteljskoj medijaciji.

1.3. Doprinos istraživanja

Istraživački doprinos ovog rada sastoji se u otkrivanju problema izostanka korištenja obiteljske medijacije u praksi za rješavanje imovinskih sporova među članovima obitelji te zaključnom pružanju smjernica za rješavanje ovog problema. Istraživanje se temeljilo na pretpostavci da je obiteljska medijacija u području rješavanja imovinskih sporova između članova obitelji u praksi zapostavljena unatoč činjenici iznimno negativnih učinaka imovinskih sporova na članove obitelji u sudskim postupcima.

2. OBITELJSKA MEDIJACIJA

Obiteljska medijacija zapravo nije novost u hrvatskom sustavu, jer su njezini prvi oblici prisutni kako u pravnom tako i u sustavu socijalne skrbi desetljećima. Međutim, pod utjecajem suvremenih europskih standarda danas se obiteljska medijacija uvodi i razvija u gotovo svim sustavima pozivajući se na njezine prednosti u odnosu na sudske postupke. Stoga će se u ovom poglavlju najprije dati prikaz povijesnog razvoja obiteljske medijacije, zatim će se prikazati obiteljska medijacija u današnjem hrvatskom sustavu, nakon čega slijede temeljna načela i provedba obiteljske medijacije.

2.1. Povijesni razvoj obiteljske medijacije

Hrvatsko zakonodavstvo ima dugogodišnju praksu u pružanju podrške obiteljima u kriznim situacijama, osobito u slučajevima razvoda braka, pri čemu je zaštita djece uvijek bila ključna. Ipak, tijekom godina neke odredbe vezane uz pomoć obitelji u krizi u vezi s razvodom braka su se promijenile kroz različite zakonske propise (Čulo Margaletić, 2021:67). Moderna obiteljska medijacija kao strukturirani proces postala je prominentna tek kasnije u 20. stoljeću. Pioniri u području obiteljske medijacije počeli su prepoznavati potencijal ovog pristupa u rješavanju obiteljskih sukoba. Jedan od ključnih trenutaka u povijesti obiteljske medijacije dogodio se 1970.-ih godina u Sjedinjenim Američkim Državama. Tijekom tog vremena, stručnjaci u području obiteljskog prava i psiholozi počeli su promovirati ideju medijacije kao alternative tradicionalnom sudskom procesu u rješavanju obiteljskih sporova. Ovo razdoblje bilo je obilježeno naglim porastom razvoda i potrebom za novim pristupima u rješavanju sukoba između bračnih drugova, roditelja i djece. Zakon o braku i porodičnim odnosima (dalje: ZBPO) iz 1979. sadržavao je detaljne odredbe o mirenju kao postupku koji je prethodio razvodu braka. Te odredbe su se uglavnom fokusirale na razgovore o uzrocima problema u bračnim odnosima i na pronalaženje načina za njihovo rješavanje i pomirenje. Ako pomirenje nije bilo moguće, glavni cilj mirenja bio je nastojanje da bračni drugovi postignu sporazum o čuvanju, odgoju i uzdržavanju maloljetne zajedničke ili posvojene djece ili djecu nad kojima je roditeljsko pravo produženo (čl. 63. Zakon o braku i porodičnim odnosima, NN 11/78, 27/78, 45/89, 59/90, 25/94 i 162/98, dalje ZBPO). Tijekom 1980.-ih i 1990.-ih godina obiteljska medijacija postala je sveprisutna i priznata kao koristan alat za rješavanje raznih obiteljskih sukoba, uključujući razvod, roditeljsku skrb, uređenje imovinskih odnosa i komunikacijske probleme. Mnoge

zemlje usvojile su propise koji podržavaju i potiču korištenje obiteljske medijacije u pravnom sustavu. Obiteljskim zakonom iz 1998. dolazi do promjene u nazivu te se sada spominje postupak posredovanja prije razvoda braka, bez obzira je li postupak pokrenut tužbom ili sporazumno. Uz to, obveza sudjelovanja u postupku posredovanja odnosi se samo na bračne drugove koji imaju zajedničku ili posvojenu maloljetnu djecu ili djecu nad kojom roditelji ostvaruju roditeljsku skrb nakon punoljetnosti (Majstorović, 2007:413). Obveza centra za socijalnu skrb (danas Zavoda) bila je da pokuša usmjeriti bračne drugove na postizanje dogovora, za slučaj da ne dođe do njihova pomirenja tijekom posredovanja, o tome s kime će njihovo dijete živjeti, o njegovu uzdržavanju, ostvarivanju susreta i druženja s roditeljem s kojim ne nastavlja živjeti kao i o ostalim sadržajima roditeljske skrbi (Čulo Margaletić, 2021:68). Možemo zaključiti da je u središtu pozornosti zakonodavca pri zakonskom uređivanju postupka posredovanja bila zaštita djece te je u skladu s time i jedan od osnovnih elemenata toga postupka bila usmjerenost na pokušaj uređenja pravnih posljedica razvoda braka koje se tiču djece, dok je sporazum roditelja, da bi bio prihvatljiv, morao biti u skladu s interesima djeteta, što je prihvaćanje standarda najboljeg interesa djeteta koji je postavila Konvencija o pravima djeteta koja je zasigurno bila i uzor zakonodavcu pri kreiranju obiteljsko pravnog propisa 1998. godine (Čulo Margaletić, 2021:68). Općenito, Vijeće Europe snažno podržava široku primjenu ovakvog načina rješavanja sporova, ističući važnost demokratizacije društva koja priznaje građanima sposobnost da odgovorno i miroljubivo odlučuju o sebi i svojoj djeci. Razlog za to je i porast broja razvoda, stoga se naglašava potreba za mogućnostima rješavanja određenih aspekata tih situacija putem izvan sudskih postupaka.

Mirenje kao javni oblik rješavanja sporova prvi puta je regulirano u nacionalnom zakonodavstvu Republike Hrvatske posebnim propisom – Zakonom o mirenju (NN 163/03), koji je stupio na snagu 24. listopada 2003. godine te je izmijenjen davne 2009. godine. Nakon toga je početkom 2011. godine donesen novi Zakon o mirenju (NN 18/11), koji je u cijelosti stupio na snagu danom pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji, odnosno 1. srpnja 2013. godine.

2.2. Obiteljska medijacija u Republici Hrvatskoj danas

U hrvatskoj pravnoj teoriji dugi niz godina ukazivalo se na potrebu širenja primjene mirnog rješavanja sporova na obiteljske stvari i potrebu uvođenja takvog instituta u hrvatski obiteljskopравни sustav. Kako hrvatski obiteljskopравни sustav nije mogao odgovoriti

postavljenim europskim i međunarodnim standardima, u domaćoj literaturi se zagovarala potreba uspostave novog načina reguliranja mirnog rješavanja sporova obiteljskopravne naravi u području obiteljskog prava (Rešetar, 2011, Čulo Margaletić, 2014, Poretti, 2015). Medijacija dugo vremena okupira zanimanje Vijeća Europe i Europske unije. Još je 2003. godine Zelena knjiga o alternativnom rješavanju sporova u građanskom i trgovačkom pravu postavila pitanje perspektive korištenja alternativnih načina rješavanja sporova na području obiteljskog prava, pri čemu je 2004. godine usvojen Europski kodeks postupanja medijatora (Župan, Šego, 2019).

Obiteljska medijacija u suvremenom smislu predstavlja novi institut na području hrvatskog obiteljskog prava. Hrvatski zakonodavac u obrazloženju uvođenja ovog novog mehanizma rješavanja obiteljskih sporova tvrdi da se njegovo uvođenje temelji na iskustvima koja su pokazala da su tri temeljne prednosti obiteljske medijacije za većinu obitelji, osim onih obitelji u kojima postoje elementi obiteljskog nasilja:

1. da se povećava osjećaj autonomnog odlučivanja i sposobnosti komunikacije sudionika obiteljske medijacije, odnosno članova obitelji koji su u konfliktnim odnosima
2. promiče najbolji interes i dobrobit djeteta koji se temelje na smanjivanju konflikta i postizanju sporazuma te
3. smanjuju financijski troškovi i emocionalni stres koji nužno prate sudski postupci u kojima se rješavaju obiteljski sporovi (Poretti, 2015:360).

Obiteljska medijacija se zbog svoje fleksibilnosti, izostanka suprotstavljenih stranačkih pozicija, dodatnog stresa i traume za dijete, ali i manjih troškova postupka u odnosu na sudski postupak, ističe kao prikladniji mehanizam rješavanja obiteljskih sporova. Stoga se u europskim državama nastoji poticati i razvijati medijacijski forum kad je riječ o rješavanju obiteljskih sporova, posebice onih u koje su uključena djeca (Aras Kramar, 2017:291). Kao postupak koji nije isključivo vezan za spor radi razvoda braka, a u kojem stranke nastoje sporazumno riješiti spor iz obiteljskih odnosa uz pomoć jednog ili više obiteljskih medijatora, obiteljska medijacija je prvi put bila propisana Obiteljskim zakonom iz 2014. godine (Aras Kramar, 2017:292). Iako se obiteljska medijacija najčešće poistovjećuje s medijacijom prilikom razvoda braka, pojam obiteljske medijacije puno je širi od pojma medijacije prilikom razvoda braka te se odnosi na sva druga područja obiteljskih sukoba, što jasno proizlazi iz zakonske odredbe (Sladović Franz, 2005:307). Obiteljska medijacija je također i jedna od vrsta socijalnih usluga (čl. 71. Zakona o socijalnoj skrbi, NN 18/22, 46/22, 119/22). Članak 81. Zakona o socijalnoj

skrbi kaže da je savjetovanje usluga kojom stručna osoba u neposrednom kontaktu potiče korisnika na razvoj novih mogućnosti sagledavanja životne situacije sa svrhom prevladavanja teškoća, stvaranja uvjeta za očuvanje i razvoj osobnih mogućnosti te odgovornog odnosa pojedinca prema samom sebi, obitelji i društvu. Obiteljska medijacija je namijenjena članovima obitelji koji su suočeni sa sukobom unutar obitelji vezanim uz različita pitanja (svakodnevni život, odnosi u užoj i široj obitelji i drugo). Tako sudionici u postupku mogu biti članovi obitelji i sve osobe kojih se tiče navedeni spor. Pojam članovi obitelji u kontekstu obiteljske medijacije obuhvaća rodno – spolno – generacijski raznoliku, kompleksnu, interesno isprepletenu klijentelu čije je posebnosti funkcioniranja nužno uvažavati i pristupati na interdisciplinarni način potpomognut znanjima i vještinama temeljenim na iskustvu rada u struci kao i individualnih mogućnosti implementacije komunikoloških medijatorskih alata u svrhu olakšavanja pregovora te u konačnici eventualnog postizanja održivog rješenja, odnosno sporazuma među navedenim članovima. „*Također, taj isti sporazum uvijek se može modificirati ako se za to ukaže potreba*“ (Breber, Sladović Franz, 2014:123).

Obiteljsku medijaciju smiju provoditi samo ovlaštene medijatori, upisani u državni Registar obiteljskih medijatora koji se vodi pri ministarstvu nadležnom za poslove socijalne skrbi.

Novi pravilnik koji uređuje obiteljsku medijaciju donesen je temeljem Obiteljskog zakona i Zakona o socijalnoj skrbi (Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja Registra obiteljskih medijatora, uvjetima stručne osposobljenosti obiteljskih medijatora, prostornim uvjetima i načinu provođenja obiteljske medijacije, NN 29/2021, dalje u tekstu Pravilnik o obiteljskoj medijaciji).

2.3. Temeljna načela obiteljske medijacije

Prvo načelo obiteljske medijacije odnosi se na područje njezine primjene pa se tako određuje da se obiteljska medijacija može primijeniti u svim sporovima između članova obitelji, krvnih srodnika te osoba koje žive ili su živjele u obiteljskoj zajednici odnosno koje su bile u nekom obiteljskom odnosu kako ga definira nacionalno pravo. Medijacija u slučaju razdvajanja i razvoda braka obično uključuje rješavanje sporova koji se odnose na pitanja ostvarivanja sadržaja roditeljske skrbi što uključuje osobito pitanje s kojim roditeljem će dijete živjeti nakon prestanka obiteljske zajednice. Osim toga, u medijaciju su obično uključena i ekonomska pitanja do kojih dolazi zbog razvoda odnosno prestanka obiteljske zajednice. To se odnosi na

podjelu imovine, raspolaganja koja se tiču obiteljskog doma i slično (Preporuka No. R (98) 1 o obiteljskoj medijaciji, Načela obiteljske medijacije, Vijeće Europe, Strasbourg, 1998.).

Drugo načelo odnosi se na organizaciju medijacije i u tom pogledu navodi se nekoliko važnih odrednica. Tako se ističe da medijacija ne bi trebala biti obvezna. Točnije, bit samog postupka medijacije i jeste da bude dobrovoljna i da se strane same pokušaju dogovoriti o prihvatljivom rješenju. Ukoliko strane odbiju sudjelovati i ne smatraju da su sposobne na taj način riješiti njihov spor, onda je kontraproduktivno pokušati ih prisiliti na to (Preporuka No. R (98) 1 o obiteljskoj medijaciji i Memorandum s objašnjenjima 2, Vijeće Europe, Strasbourg, DIR/JUR Š98C4, prema Čulo Margaletić, 2014:134).

Neovisno o načinu na koji je medijacija organizirana i ponuđena strankama, države bi trebale predvidjeti prikladne mehanizme kojima bi se osiguralo postojanje postupka za odabir kao i osposobljavanje i kvalificiranost medijatora.

Preporukom No. R (98)1 o obiteljskoj medijaciji propisano je deset načela kojima bi se medijatori trebali povesti. To su:

1. Medijator mora biti nepristran.
2. Medijator ne smije imati sklonosti prema bilo kojoj strani u postupku medijacije i ne smije se uplitati u konačan ishod postupka.
3. Medijator mora poštovati stajališta svih stranaka i ne smije dati prednost nijednoj od strana.
4. Medijator nema ovlasti nametnuti rješenje strankama.
5. Tijekom medijacije, privatnost mora biti zajamčena.
6. Sadržaj rasprava tijekom medijacije mora ostati tajan i ne smije se kasnije koristiti, osim ako su stranke drugačije dogovorile ili ako to predviđa nacionalno pravo.
7. Medijator treba uputiti stranke na mogućnost korištenja savjetovanja kao načina rješavanja bračnih i obiteljskih nesuglasica u odgovarajućim slučajevima.
8. Medijator mora posebno voditi računa o dobrobiti i interesima djeteta te poticati roditelje da se usredotoče na potrebe djeteta te ih podsjećati da su oni prvi pozvani zaštititi dobrobit djeteta i da djecu treba informirati i savjetovati se s njima.
9. Medijator bi trebao posebno obratiti pozornost na slučajeve u kojima je nasilje prisutno u prošlosti ili postoji opasnost od nasilja u budućnosti te razmotriti kako ova situacija može utjecati na stavove i pregovaračke pozicije stranaka. U tim okolnostima, medijator bi trebao razmotriti je li medijacija prikladan postupak.

10. Medijator bi trebao pružiti pravne informacije, ali ne i pravne savjete. U slučajevima kada je to prikladno, medijator bi trebao uputiti stranke na mogućnost savjetovanja s pravnicima ili drugim stručnjacima. (Alinčić, 1999:228)

Kod načela nepristranosti je nužno da medijator ne zauzima strane u postupku odnosno da ne favorizira jednu od stranaka u sporu. Bitno je uvažavati mišljenje svake strane u sporu i pri tome medijator mora osigurati da ne dođe do stvaranja prednosti za jednu stranku u sporu uslijed straha odnosno prijetnji nasiljem. Medijator treba voditi postupak na način da spriječi koliko je god moguće, manipulacije, prijetnje i zastrašivanja neke od stranaka (Čulo Margaletić, 2014:135). Neutralnost medijatora znači da medijator ne smije nametati niti donositi odluke o sporu kao i usmjeravati stranke prema točno određenim rješenjima njihova spora. Stranke bi trebale zajednički postići sporazum i donijeti odluku, a medijator bi im u tome trebao pomoći odnosno olakšati im da postignu taj cilj (Čulo Margaletić, 2014:136).

Postupak medijacije bi se trebao provoditi na način da se osigura čuvanje privatnosti stranaka i zato bi cijeli postupak trebao biti povjerljiv. Povjerljivost medijacijskog postupka znači da medijator ne bi trebao trećim stranama otkrivati informacije o tome da se postupak vodi kao niti podatke koje je on kao medijator saznao tijekom postupka. Iznimno kod onih slučajeva gdje su iznimke predviđene nacionalnim propisima (Čulo Margaletić, 2014:136).

Medijatora se ne bi trebalo obvezati na davanje službenih izvješća o sadržaju i raspravi u postupku medijacije, iako se od medijatora može očekivati pružanje izvješća koje je usuglasio sa strankama, sudu ili drugom nadležnom tijelu kojim će im se priopćiti sporazumi stranaka postignuti kroz medijaciju (Čulo Margaletić, 2014:136).

Povjerljivost samog postupka medijacije ne može biti apsolutna i s tim je nužno upoznati stranke na samom početku procesa medijacije. Ukoliko se tijekom postupka ustanovi da su povrijeđena prava djeteta, dužnost medijatora je da o tome odmah obavijesti nadležna tijela i poduzme odgovarajuće mjere. U tim slučajevima, dobrobit i interesi djeteta imaju prednost pred ostvarenjem načela povjerljivosti (Čulo Margaletić, 2014:136).

S obzirom na složenost obiteljskih odnosa i različitih potreba stranaka u sporu, za njih bi bilo korisno zatražiti savjet, pomoć ili preporuku drugih stručnjaka pored medijatora ili odvjetnika (Čulo Margaletić, 2014:137).

2.4. Prednosti i nedostaci obiteljske medijacije

Medijacija ima prednost u odnosu na sudski postupak zbog svoje dispozitivnosti, neformalnosti i fleksibilnosti, dobrovoljnosti, povjerljivosti, interesne orijentacije te širokog kruga mogućih rješenja. Uz to, medijacija ima prospektivni učinak jer prevenira daljnje sporove i normalizira odnose među strankama. Posebna prednost medijacije je i mogućnost postizanja kreativnih rješenja spora. Obiteljski sporovi se često navode kao idealni za rješavanje medijacijom zbog njihove kompleksnosti i potrebe za individualiziranim pristupom. Primjenom europskih iskustava, zakona, direktiva i najbolje prakse, medijacija se sve više promovira u Hrvatskoj kao preporučeni način rješavanja sporova, uz naglasak na adaptaciju na konkretni slučaj (HUM, posjećeno 24.04.2023).

Obiteljska medijacija se može provoditi neovisno o sudskom postupku te ju je moguće provesti prije pokretanja sudskog postupka, tijekom trajanja postupka ili nakon dovršetka sudskog postupka, osim ako se radi o postupku ovrhe i osiguranja koji su uređeni Obiteljskim zakonom. Ako stranke tijekom sudskog postupka sporazumno odluče riješiti spor u postupku obiteljske medijacije, sud može zastati s postupkom i odrediti rok od tri mjeseca u kojem stranke mogu pokušati riješiti spor u postupku obiteljske medijacije. Ako stranke ne uspiju riješiti spor u tom roku ili ako stranke zatraže nastavak sudskog postupka prije isteka roka od tri mjeseca, sud će nastaviti s postupkom (čl. 338. Obiteljskog zakona).

Postoji niz prednosti medijacije prilikom rješavanja obiteljskih sukoba u odnosu na rješavanje sukoba i sporova koja donose sudovi ili treće osobe unutar socijalnih službi:

- Odluke donose oni koji s njima trebaju živjeti, na koje se i odnose, a ne treća strana. Zadržavanje kontrole unaprjeđuje samopoštovanje i dignitet članova obitelji.
- Samostalno donošenje odluka povećava vjerojatnost ostvarivanja sporazuma (ostvarivanje roditeljske skrbi, uzdržavanje i plan o zajedničkoj roditeljskoj skrbi imaju veću vjerojatnost održavanja ako su zajedno osmišljeni). Čak i kada se ne postigne sporazum, medijacija je korisna jer osigurava bolje uvjete komunikacije i povećava međusobno razumijevanje.
- Obiteljska medijacija miče granice između pravnih, emocionalnih i praktičnih aspekata sukoba. Cilj medijacije je racionalno donošenje odluka uzimajući u obzir cjelokupne potrebe osoba.
- Razvijanje trajnog roditeljskog partnerstva uslijed zajedničkog interesa za dobrobit djece.

- Medijacija je uvijek usmjerena naprijed, u budućnost, na ono što sudionici žele.
- Rješenja postignuta medijacijom mogu se lakše mijenjati kada se okolnosti promijene.
- Medijacija pruža značajno iskustvo učenja kako pregovarati i iskustvo postizanja sporazuma u teškoj situaciji.
- Medijacija omogućava da se održi obiteljski sustav donošenja odluka i zadrži odgovornost za kvalitetu života članova obitelji (Sladović Franz, 2005:309).

Iako obiteljska medijacija ima brojne prednosti u odnosu na sudski postupak, također postoje i neki nedostaci koje treba uzeti u obzir. Nedostaci obiteljske medijacije mogu uključivati nedostatak mogućnosti utjecaja na strane da sudjeluju u procesu jer se medijacija temelji na dobrovoljnom i sporazumnom rješavanju spora između stranaka. Također ne postoji obveza da se sporazum poštuje, osim ako ne stekne svojstvo ovršne isprave u kojem slučaju će sporazum biti provediv u pravnom sustavu. Napokon, nedostatak specifičnog pravnog znanja i stručnosti medijatora u određenim pravnim pitanjima također može biti problem, budući da medijator nije uvijek pravni stručnjak i ne može davati pravne savjete strankama. Stoga se stranke trebaju samostalno savjetovati sa svojim odvjetnikom prije i nakon medijacije.

Isto tako, medijacija može biti neprimjerena samo u određenim situacijama, primjerice ako postoji značajna neravnoteža moći između strana jer u nekim slučajevima, jedna strana može biti moćnija ili ima veću sposobnost izražavanja svojih stajališta, što može dovesti do neravnoteže u pregovorima, ako su pitanja koja se razmatraju vrlo složena i tehnička ili ako su strane emocionalno nestabilne ili nasilne ili u slučajevima u kojima postoji nerazriješena emocionalna trauma. U tim se slučajevima može pokazati da je sudski postupak učinkovitiji način rješavanja spora.

2.5. Provedba medijacijskog postupka

Za započinjanje obiteljske medijacije, nužno je ispunjavanje određenih preduvjeta koji su već spomenuti u radu, kao što su dobrovoljnost, ravnoteža moći, sposobnost donošenja odluka od strane svih uključenih strana. Odabir medijatora ostaje na slobodnoj volji stranaka, pri čemu je njihova odgovornost da uzmu u obzir sve relevantne čimbenike koji bi mogli utjecati na neutralnost i stručnost medijatora tijekom procesa.

Kako mirenje, kao i obiteljsku medijaciju uređuju različiti propisi (Zakon o mirnom rješavanju sporova, Obiteljski zakon i Zakon o socijalnoj skrbi), tako je i pokretanje postupka obiteljske medijacije moguće na više načina, bilo inicijativom samih stranaka, po prijedlogu suda ili poticajem stranaka od strane nadležnih tijela.

Kad se radi o obiteljskoj medijaciji koja prethodi postupku razvoda braka, zakonodavac je propisao obvezni prvi sastanak kod obiteljskog medijatora ako u postupku obveznog savjetovanja koji mu prethodi nije postignut sporazum o planu o zajedničkoj roditeljskoj skrbi. (čl. 325. st. 1. t. 6. Obiteljskog zakona). U procesnom dijelu Obiteljskog zakona zakonodavac je propisao procesnu sankciju za nepoštivanje obveze prvog sastanka kod obiteljskog medijatora na način da je u konačnici obvezao sud na odbacivanje tužbe za razvod braka ako tužbi za razvod braka nije priložen dokaz o sudjelovanju na prvom sastanku obiteljske medijacije. (čl. 379. st. 3 – 5. Obiteljskog zakona, Aras Kramar, 2022: 196 – 199.)

Ustavni sud je donio odluku da je navedena odredba prema kojoj je prvi sastanak kod obiteljskog medijatora obavezan u suprotnosti s Ustavom. Stoga do kraja 2023. slijede izmjene i dopune Obiteljskog zakona koje moraju stupiti na snagu do 01.01.2024. godine prema kojima obveza prvog sastanka kod obiteljskog medijatora više neće postojati (Odluka i Rješenje Ustavnog suda Republike Hrvatske broj: U-I-3941/2015 i dr. od 18. travnja 2023., NN 49/2023).

Rješenje analogno obveznom prvom sastanku kod obiteljskog medijatora prije pokretanja parničnog postupka radi razvoda braka iz Obiteljskog zakona, uvedeno je novim Zakonom o mirnom rješavanju sporova (NN 67/23, dalje: ZMRS) čijim stupanjem na snagu je prestao važiti Zakon o mirenju (NN Prema novom rješenju iz ZMRS, ako jedna stranka prije pokretanja parničnog postupka radi naknade štete (osim naknade štete iz radnog odnosa) predloži provođenje postupka mirnog rješavanja spora, takav prijedlog druga stranka može odbiti samo ako za to postoji opravdani razlog, kao što je prijašnje nasilje prema strankama. (čl. 9. st. 5. i čl. 10. ZMRS). Ako sud u parničnom postupku utvrdi da stranke spor nisu pokušale riješiti mirnim putem prije pokretanja tog postupka, a da za to ne postoji opravdan razlog, po primitku odgovora na tužbu uputit će stranke da u roku od 15 dana sudjeluju na informativnom sastanku o medijaciji. Ako su stranke upućene na informativni sastanak o medijaciji, dužne su pristupiti informativnom sastanku o medijaciji i u nazočnosti medijatora obavijestiti protivnu stranku o svojim zahtjevima i prigovorima te činjenicama na kojima ih temelje, a medijator će strankama objasniti prednosti rješavanja spora medijacijom te će pomoći strankama da odrede sporna i

nesporna pitanja. Medijator će obavijestiti Centar za mirno rješavanje sporova i sud o tome jesu li stranke pristupile informativnom sastanku o medijaciji i jesu li prihvatile rješavanje spora medijacijom. Medijacija mora biti okončana u roku od 60 dana od dana početka medijacije, a u svakom slučaju ne smije utjecati na održavanje zakazanih ročišta. Medijator će obavijestiti Centar za mirno rješavanje sporova i sud o načinu dovršetka medijacije (čl. 10. st. 1 - 4 ZMRS)

Kod iniciranja procesa medijacije, prema pravilima o mirnom rješavanju sporova, nije nužno unaprijed sastaviti sporazum u kojem će se stranke obvezati buduće sukobe ili nesuglasice rješavati medijacijom. Ali, ako su se stranke unaprijed ipak dogovorile o provedbi postupka mirnog rješavanja spora te se izričito obvezale da u nekom određenom vremenskom periodu ili do pojave nekog određenog uvjeta neće započeti ili nastaviti arbitražne, sudske ili neke druge postupke, takav ugovor ima obvezan učinak. Takva klauzula u ugovoru obično se naziva medijacijska klauzula. Ona se obično sastoji od: stavke da će se mirno rješavanje sporova provoditi na sve sporove ili samo na neke sporove koji se odnose na ugovorni odnos; dogovora oko vremenskog perioda u kojem će se mirno rješavanje spora provesti; mjesta provedbe mirenja; imenovanja osobe koja će mirenje provoditi i stavke o povjerljivosti koja obično brani strankama da činjenice i rezultate iznesene u postupku mirnog rješavanja spora koriste u druge svrhe kao što su neki drugi postupci (Milašinčić, 2022:139). Imenovanje medijatora obavlja se prema pravilima o kojima su se stranke sporazumjele, na način da stranke sporazumno određuju hoće li medijaciju provoditi jedan ili više medijatora i tko će biti imenovan za medijatora. Također, ako se stranke ne mogu sporazumjeti o broju ili osobi, odnosno osobama medijatora, mogu zatražiti da ih odredi ili da ih imenuje nadležna institucija ili neka treća osoba (Milašinčić, 2022:139). Medijator pomaže strankama da odluče o načinu provođenja postupka medijacije, unutar okvira koje propisuje Zakon o mirnom rješavanju sporova te iskustvenih pravila koja oblikuju strukturu postupka. Međutim, stranke imaju konačnu riječ u tome kako će se postupak medijacije odvijati i obično na prijedlog medijatora dogovore način postupanja. Bez obzira o kojoj vrsti spora iz obiteljskih odnosa se raspravlja u obiteljskoj medijaciji, postupak medijacije je uvijek strukturiran na sličan način te se uvijek nastoji pronaći najbolji zajednički interes kao temelj za rješavanje spora. Postupak je također uvijek povjerljiv.

Kad se radi o obiteljskoj medijaciji prema Obiteljskom zakonu, ona se može provoditi u obliku pojedinačnog sastanka ili u okviru serije medijacijskih sastanaka. Pojedinačni sastanci obično traju do 120 minuta, ovisno o složenosti sporova. Višekratni sastanci obično se održavaju u rasponu od dva do pet, ponekad i do osam sastanaka tijekom nekoliko tjedana. Uobičajena

praksa je da se sastanci održavaju svaka dva do tri tjedna, no frekvencija može biti prilagođena prema potrebama i, ako je potrebno, može se održavati i češće (čl.10. Pravilnika o obiteljskoj medijaciji).

Medijator ima fleksibilnost da održava zajedničke i/ili odvojene susrete sa strankama, ovisno o specifičnim temama koje se raspravljaju. Na primjer, kada jedna strana nije spremna govoriti o određenim pitanjima ili se suočava s velikim emotivnim izazovima poput vike, plača, zatvaranja ili šutnje, primjenjuju se odvojeni susreti. U tim situacijama, medijator ima zadatak, u suradnji sa strankama, pronaći način da drugoj strani prenese važnost problema koji je bio raspravljen, zadržavajući diskreciju i povjerenje. Također je bitno da se objema stranama ponude jednake mogućnosti i uvjeti za razgovor (Sladović Franz, 2005:306).

Područja obiteljske medijacije, odnosno njezin sadržaj vrlo su često ovisna o sociokulturalnom okruženju obitelji, no mogu se grupirati na više područja života u obitelji. Svakodnevni život kao podjela odgovornosti za domaćinstvo, briga o djeci, osobni razvoj, usklađivanje osobnih, obiteljskih i profesionalnih ciljeva, raspored obiteljskih financija, povremena promjena uloga, obrazovni planovi i sredstva, odvojeni ili zajednički računi i imovina, vjerska pitanja te odnos sa djecom, odnosno način odgoja i slično. Odnosi u užoj i široj obitelji u koji ulaze sukobi roditelja i djece, briga o starijoj osobi u zajedničkom kućanstvu, briga o starijoj osobi kada živi na drugom mjestu, prava djedova i baka na ostvarivanje osobnih odnosa sa unučadi i nakon razvoda braka, dogovor među braćom i sestrama oko preuzimanja posla ili korištenja zajedničke vikendice. Pitanja starijih osoba i odrasle djece koja uključuju odlazak u dom umirovljenika, pomoć u kući, ponovni brak roditelja nakon nekog vremena od smrti supružnika, naslijeđe i uzdržavanje, briga o zdravlju i svakodnevnim potrebama, plaćanje računa, podjela odgovornosti među braćom i sestrama, smrt člana obitelji što uključuje pitanja oporuke, način daljnje organizacije života. Neplodnost i posvojenje kojima je obuhvaćen život bez djece, medicinski potpomognuta oplodnja, posvojenje, vjerska pitanja. Posredovanje u netradicionalnim obiteljskim odnosima životnih partnera (upoznavanje okoline sa životnim stilom, prekid veze – podjela imovine). Posljedice prestanka obiteljske zajednice što obuhvaća pitanja koja proizlaze iz prekida bračne zajednice (Sladović Franz, 2005:310).

S obzirom na čestu primjenu obiteljske medijacije u situacijama razvoda braka dobro je posebno naglasiti najčešća zasebna područja, odnosno sadržaje obiteljske medijacije:

- Odvojeni život prije formalnog razvoda – privremeno ili trajno mjesto odvojenog života, plaćanje redovnih financijskih obveza, privremeno povjeravanje djece, otvaranje samostalnih računa.
- Pitanja ostvarivanja roditeljske skrbi – zaključenje plana o zajedničkoj roditeljskoj skrbi, kontakti djece s drugim roditeljem, posebne obveze drugog roditelja – zdravstvene ili sportske aktivnosti, trajne ili povremene, obrazovna pitanja, odluke o medicinskoj pomoći i tretmanu (posebno u slučajevima zajedničke roditeljske skrbi).
- Imovina i financije – dioba bračne stečevine (npr. nekretnina i pokretnina), preuzimanje kredita, uzdržavanje bivšeg bračnog druga.
- Uzdržavanje djece – visina iznosa, vrijeme plaćanja, ponovno dogovaranje; troškovi školovanja djeteta, odgovornost za izvanredne slučajeve.
- Poslije razvoda – modifikacija financijske i druge podrške, modifikacija roditeljskog rasporeda kontakata s djecom, promjena odluke o roditeljskoj skrbi, preseljenje jednog roditelja, novi brak jednog roditelja – očuh, maćeha (Sladović Franz, 2005:310).

Svaki medijacijski proces karakterizira postupnost prolaska kroz određene faze, pri čemu svaka ima posebnu svrhu i korake koje bi bilo dobro provesti. Naravno, modeli prakse koji proizlaze iz različitih teorijskih koncepata, kao i pravna i organizacijska određenja medijacije u nekoj državi utječu na različit broj (od 3 do čak 12) i sadržaj pojedinih faza. U Tablici 1 preuzete od Sladović Franz, predložen je četverofazni model obiteljske medijacije koji se sastoji od uvoda, priče, rješavanja problema i sporazuma, a kojima prethodi i nulta pripremna faza. Prelazak u narednu fazu obiteljske medijacije uvjetovan je uspješnim ispunjenjem svrhe prethodne faze.

Tablica 1: Faze procesa obiteljske medijacije

FAZA PRIPREME	
<p>SVRHA</p> <p>Upoznavanje sa sadržajem sukoba, priprema prostorije i potrebnog materijala, opuštanje.</p>	<p>KORACI</p> <ul style="list-style-type: none"> - upoznati se s kratkim sadržajem sukoba - pripremiti prostoriju (raspored stolica u krug ili u trokut, ako su dvije strane u sukobu) - osigurati mjesta za odvojene sastanke u slučaju potrebe - pripremiti bilježnicu, olovku, ploču (eventualno napitke i kekse) - opustiti se neposredno prije početka procesa obiteljske medijacije
FAZA UVODA	
<p>SVRHA</p> <p>Upoznavanje i razjašnjavanje uloga prisutnih, uspostavljanje pozitivne atmosfere, pravila i načina rada.</p>	<p>KORACI</p> <ul style="list-style-type: none"> - izraziti dobrodošlicu sudionicima - predstaviti sebe i pozvati sudionike da se predstave - navesti tko je inicirao obiteljsku medijaciju i odabir obiteljskog medijatora (strane u sukobu, odlukom stručnjaka ili suca) - objasniti postupak obiteljske medijacije i provjeriti razumiju li stranke i pristaju li na takav postupak - objasniti ulogu obiteljskog medijatora - dogovoriti pravila rada - zatražiti dozvolu za pisanje bilješki - poučavanje o pristupu Pobjednik – Pobjednik (ako je prikladno ili kasnije, po potrebi)

FAZA PRIČE	
<p>SVRHA</p> <p>Iskazivanje svih činjenica i osjećaja koji su se pojavljivali i još postoje u sukobu te postići razumijevanje/slušanje druge strane o izrečenom, prepoznavanje potreba i interesa, stvaranje i definiranje liste zajedničkih problema.</p>	<p>KORACI</p> <ul style="list-style-type: none"> - pozvati sudionike da ispričaju svoju priču, u čemu je problem sukoba i kako se osjećaju - parafrazirati izrečeno i/ili tražiti od sudionika da ponove izrečeno odnosno kako su razumjeli ono što druga strana govori - stvaranje mape sukoba (dogovaranje o suštini sukoba, glavnom sadržaju sukoba i identifikacija interesa i potreba) - sastavljanje liste zajedničkih problema koje je potrebno riješiti (ako ih je više) - ako je prikladno: razvrstavanje problema prema hitnosti (koji problemi trebaju biti riješeni kao osnova za rješavanje drugih problema), važnosti i trajnosti (odvajanje kratkoročnih od dugoročnih problema).
FAZA RJEŠAVANJA PROBLEMA	
<p>SVRHA</p> <p>Pronalaženje različitih rješenja i odabir onoga/onih koji najbolje zadovoljavaju potrebe i interese obje strane.</p> <p>Promišljanje posljedica nepostizanja sporazuma.</p>	<p>KORACI</p> <ul style="list-style-type: none"> - naglasiti područja slaganja (definicija sukoba, zajednička lista i razumijevanje problema, zajedničke potrebe i interesi) - pozvati sudionike na predlaganje rješenja - promišljanje prednosti i nedostataka svakog rješenja - odabir najboljeg rješenja sukoba ili rješenja određenog problema s liste zajedničkih problema - provjeravanje rješenja - kada je predlaganje rješenja i odabiranje neuspješno, promišljanje posljedica nepostizanja sporazuma: Što je najbolje čemu se sudionici mogu nadati ako pregovaranje ne uspije? Što je najgore što će se možda dogoditi ako pregovaranje ne uspije?
FAZA SPORAZUMA	
<p>SVRHA</p> <p>Jasan dogovor o provedbi odabranog/odabranih rješenja i provjeri provedbe rješenja.</p>	<p>KORACI</p> <ul style="list-style-type: none"> - konkretan dogovor o rješenju (tko će učiniti što, gdje, kada i kako) - provjeravanje sa stranama u sukobu jesu li zadovoljne dogovorom

- pisani sporazum (ako je prikladno) ili usmeni sporazum odnosno obećanje
- dogovaranje sljedećeg susreta kako bi se provjerilo pridržavaju li se strane u sukobu rješenja (ili za nastavak obiteljske medijacije)
- pozivanje sudionika da komentiraju proces obiteljske medijacije
- završetak obiteljske medijacije: zahvala sudionicima na aktivnom sudjelovanju u obiteljskoj medijaciji i čestitke na postizanju sporazuma

Izvor: izrada autora prema Sladović Franz, 2005:311

Postupak obiteljske medijacije temelji se na načelima dobrovoljnog sudjelovanja, povjerljivosti, nepristranosti i neutralnosti medijatora, a konačna odluka o sporu počiva na sudionicima medijacije, a ne medijatoru. Medijacija se smatra dovršenom ako je jedna stranka uputila drugim strankama i medijatoru pisanu izjavu o odustajanju od postupka medijacije, osim ako u postupku nakon odustajanja jedne stranke sudjeluju dvije ili više stranaka koje su voljne medijaciju nastaviti, ako su stranke uputile medijatoru pisanu izjavu o dovršetku postupka, odlukom medijatora da se postupak medijacije obustavlja, donesenom u pravilu nakon što je o tome strankama bila dana mogućnost da se izjasne, zbog toga što daljnje nastojanje da se postigne mirno rješenje spora više nije svrhovito, ako se nagodba ne sklopi u roku za dovršetak medijacije koji su stranke odredile svojim sporazumom, a ako rok nije određen, u roku od šezdeset dana od početka medijacije, sklapanjem nagodbe (Novak, 2016).

2.5.1. Učinci sporazuma

Odredba članka 336. Obiteljskog zakona uređuje da je obiteljski medijator dužan voditi računa da stranke prigodom postizanja plana o zajedničkoj roditeljskoj skrbi ili drugog sporazuma, razumiju činjenično stanje i sadržaj sporazuma te ih uputiti na mogućnost provjere sporazuma od strane drugog stručnjaka, zatim da plan o zajedničkoj roditeljskoj skrbi ili drugi sporazumi postignuti u postupku obiteljske medijacije moraju biti u pisanom obliku i potpisani od svih stranaka kao i da stječe svojstvo ovršne isprave ako ga sud na prijedlog stranaka u izvanparničnom postupku odobri. U svakom slučaju u postupcima obiteljske medijacije primjenjuju se na odgovarajući način odredbe zakona kojim se uređuje mirenje, dakle od

stupanja na snagu ZMRS isti se supsidijarno primjenjuje na obiteljsku medijaciju. (čl. 333. Obiteljskog zakona)

Prema čl. 20. ZMRS, sporazum postignut u medijacijskom postupku stvara obvezu za stranke koje su ga sklopile. Osim toga, sporazum koji je postignut u medijacijskom postupku može biti ovršna isprava ako uključuje određenu obvezu za koju se stranke mogu dogovoriti, ako sadrži izjavu o neposrednom dopuštenju ovrhe od strane obveznika te ako Centar za mirno rješavanje sporova izda potvrdu ovršnosti (klauzulu ovršnosti) za taj sporazum. Ipak, sud može odbiti provedbu sporazuma ako njegovo sklapanje nije dopušteno, ako sporazum krši javni poredak ili ako je sadržaj sporazuma neprovediv ili nemoguć. Stranka ima pravo zatražiti izdavanje potvrde ovršnosti za sporazum postignut u postupku mirnog rješenja spora (poznato kao homologacija sporazuma). Sukladno odredbi čl. 22. st.1. ZMRS, u sudskom, arbitražnom ili drugom postupku nije dopušteno davati izjave, predlagati dokaze ili podnositi drugi dokaz u bilo kojem obliku, ako se takav dokaz odnosi na: činjenicu da je jedna od stranaka predlagala ili prihvatila medijaciju, izjave o činjenicama ili prijedlozima koje su stranke iznosile u postupku medijacije, priznanje zahtjeva ili činjenica izvršeno tijekom postupka medijacije, ako takva očitovanja nisu sastavni dio nagodbe, isprave koje su pripremljene isključivo za potrebe postupka medijacije, osim ako je zakonom propisano da je njihovo iznošenje nužno radi provedbe ili ovrhe sklopljene nagodbe, spremnost stranaka da tijekom postupka prihvate prijedloge iznesene u postupku medijacije (čl. 22. st. 1. ZMRS).

Nadalje, sukladno odredbama čl. 22. st.2., 3. i 4. ZMRS, ukoliko strane nisu drugačije dogovorile, medijator i osobe koje sudjeluju u medijacijskom postupku, bez obzira na svoje uloge, ne mogu biti prisiljene svjedočiti u arbitražnom, sudskom ili bilo kojem drugom postupku u vezi s informacijama i podacima koji proizlaze iz medijacijskog postupka ili su s njim povezani. Naravno, postoji iznimka te se navedeni podatci i informacije u postupku pred arbitražom, sudom ili drugim državnim tijelom mogu upotrijebiti u dokazne svrhe samo pod uvjetima i u opsegu koji zahtijeva zakon, ako je to nužno zbog zaštite javnog poretka ili ako je to potrebno za provedbu ili ovrhu nagodbe.

2.6. Uloga i odgovornosti obiteljskog medijatora

Obiteljski medijator može biti osoba koja ima završen poslijediplomski specijalistički studij obiteljske medijacije ili završen preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili integrirani

preddiplomski i diplomski sveučilišni studij prava, socijalnog rada, psihologije, pedagogije, socijalne pedagogije ili edukacijske rehabilitacije, najmanje dvije godine radnog iskustva u struci u stručnom radu s djecom, mladima i obitelji i završenu izobrazbu za obiteljskog medijatora po odgovarajućim europskim standardima izobrazbe od minimalno 140 sati edukacije, 40 sati supervizirane prakse i 20 sati supervizije (čl. 7. Pravilnika o sadržaju i načinu vođenja registra obiteljskih medijatora, uvjetima stručne osposobljenosti obiteljskih medijatora, prostornim uvjetima i načinu provođenja obiteljske medijacije, NN 29/21, dalje u tekstu Pravilnik o obiteljskoj medijaciji).

Svojstvo obiteljskog medijatora stječe se upisom u odgovarajući registar koji se vodi pri nadležnom Ministarstvu rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike, s tim da se u registar može upisati medijator koji je stekao certifikat od akreditirane institucije na temelju osnovne obuke za medijatora. Naime, registrirani obiteljski medijator dužan je svake dvije godine, računajući od datuma upisa u registar, dostaviti certifikat akreditirane institucije za medijaciju (čl. 13. st. 5. Pravilnika o obiteljskoj medijaciji). Medijator je dužan kontinuirano se educirati o teorijskim i praktičnim aspektima obiteljske medijacije, a to obuhvaća: poznavanje načela medijacije i njezina tijeka, tehnike pregovaranja i komunikacije, poznavanje dinamike obiteljskih odnosa i faza razvoja djeteta, poznavanje Obiteljskog zakona, a posebice prava djeteta i praktične vježbe, simulacije i superviziju postupka (čl. 342. Obiteljskog zakona i čl. 13. st. 5. Pravilnika o obiteljskoj medijaciji).

O provedenoj obiteljskoj medijaciji medijator sastavlja izvješće koje mora sadržavati sljedeće podatke (čl. 12. Pravilnika o obiteljskoj medijaciji):

- osobna imena i osobni identifikacijski broj stranaka koje su sudjelovale u obiteljskoj medijaciji
- predmet obiteljske medijacije
- broj i duljina trajanja održanih sastanaka obiteljske medijacije
- redovitost dolaska na sastanke obiteljske medijacije
- sudjelovanje djeteta u procesu obiteljske medijacije sa svrhom izražavanja vlastitog mišljenja te podatak da je medijator informirao stranke o njihovoj obvezi da vode brigu o dobrobiti djeteta (članak 339. Obiteljskog zakona)
- aktivnost stranaka u procesu obiteljske medijacije i usuglašenost stranaka o planu o zajedničkoj roditeljskoj skrbi ili drugom sporazumu
- osobno ime medijatora

- potpis stranaka i medijatora.

Obiteljski medijator je dužan: čuvati povjerljivim sve informacije o sadržaju medijacijskih sastanaka, osim ako zakon ne zahtjeva drugačije, osigurati strankama ravnopravan položaj pri sudjelovanju u obiteljskoj medijaciji, provesti predmedijaciju i objasniti sudionicima te provjeriti jesu li razumjeli postupak obiteljske medijacije, način i dobrovoljnost sudjelovanja te utvrditi jesu li ispunjene pretpostavke za provođenje obiteljske medijacije, odnosno jesu li prisutni razlozi za neprovođenje obiteljske medijacije, dužan je obavijestiti Središnje tijelo i sud da će se provoditi obiteljska medijacija u prekograničnim sporovima, te se kontinuirano educirati (čl. 13. Pravilnika o obiteljskoj medijaciji).

3. SUSTAVI I NAČELA UREĐENJA IMOVINSKIH ODNOSA BRAČNIH DRUGOVA

Sve što važi za imovinske odnose bračnih drugova na jednak način se primjenjuje na izvanbračne drugove (čl. 11. st. 2. Obiteljskog zakona), odnosno na partnere u životnim zajednicama osoba istog spola (čl. 54. Zakona o životnom partnerstvu osoba istog spola, NN 92/14, 98/19).

Obiteljski zakon propisuje dvojni sustav reguliranja imovinskopravnih odnosa u braku: zakonski i ugovorni. U zakonskom sustavu, bračna stečevina nije jednaka vlastitoj imovini pa će se u nastavku razmotriti razlika između ova dva oblika imovine u bračnim odnosima. Također će se raspravljati o uvjetima i pretpostavkama koje imovina mora zadovoljiti kako bi se svrstala u jedan od ova dva sustava, kao i o mogućnosti sklapanja bračnog ugovora. Uređenje imovinskih odnosa bračnih drugova temelji se na načelima ravnopravnosti bračnih drugova, obiteljske solidarnosti u slučaju primjene zakonskog sustava, zaštite autonomije volje stranaka i zaštite prava poštenih trećih osoba (Korać Graovac, 2021: 456., Hrabar, 2019:73).

Ukoliko ne postoji drugačiji sporazum, princip ravnopravnosti se manifestira kroz činjenicu da su bračni drugovi suvlasnici bračne stečevine u jednako velikim dijelovima. Ovi jednaki udjeli odražavaju njihovu jednakost i omogućavaju im zajedničko upravljanje stečevinom prema odgovarajućim pravilima Obiteljska solidarnost se manifestira kroz zajedničko sudjelovanje, bez obzira na to je li netko od bračnih drugova možda s manjim ili čak bez prihoda, dok drugi ima veće prihode. Oni zajedno solidarno doprinose postizanju zajedničkog standarda. Izgradnja solidarnih veza unutar obitelji oduvijek je bila važna, a u ranim društvima temeljila se na obiteljskim odnosima povezanosti i postizanju egzistencijalne sigurnosti, što se i danas u velikoj mjeri odražava u suvremenim obiteljskim odnosima (Korać Graovac, 2021: 457-458; Erdelec, 2018:16).

Zaštita autonomije volje stranaka omogućava im da slobodno dogovaraju uređivanje svojih imovinskih odnosa, kako sadašnje tako i buduće imovine, na način koji smatraju prikladnim. Budući da su bračni drugovi autonomni, imaju mogućnost prilagoditi svoje odnose prema vlastitim potrebama, čak i ako se to u potpunosti ili djelomično razlikuje od odredbi Obiteljskog zakona. Važno je ipak da prilikom sklapanja bračnog ugovora vode računa o odredbama Zakona o obveznim odnosima (Korać Graovac, 2021: 472-473, Majstorović, 2005; Erdelec, 2018:17).

Zaštita prava poštenih trećih osoba ogleda se u posebnim pravilima koja ih više ili manje štite u pravnom prometu s imovinom koja je bračna stečevina, odnosno suvlasništvo bračnih drugova. Uz zaštitu prava poštenih trećih osoba veže se pitanje povjerenja u zemljišne knjige, a vezano uz to, dvojba kojem načelu treba dati prednost pri odlučivanju (Korać Graovac, 2021: 465; Erdelec, 2018:17).

3.1. Zakonski sustav

Zakonski sustav uređenja imovinskih odnosa bračnih drugova razlikuje bračnu stečevinu i vlastitu imovinu bračnih drugova.

Obiteljski zakon **bračnu stečevinu** definira kao imovinu koju su bračni drugovi stekli radom za vrijeme trajanja bračne zajednice ili potječe iz te imovine. U bračnu stečevinu ulazi i dobitak od igara na sreću te imovinska korist od autorskog prava i autorskom pravu srodnih prava. U takvim slučajevima su bračni drugovi suvlasnici u jednakim dijelovima. Bračna stečevina stječe se u trenutku ostvarenja relevantnih činjenica koje određuju njezin sadržaj, a to su: rad, trajanje bračne zajednice i predmet bračne stečevine (Korać Graovac, 2021: 457-562; Erdelec, 2018:18).

Rad predstavlja bitan element bračne stečevine, koji može biti različitog oblika, kao što je posredan ili neposredan, samostalan ili nesamostalan te druge varijacije. Kroz rad, jedan od bračnih drugova stvara imovinu koja dobiva status bračne stečevine. Samostalan rad odnosi se na individualni rad svakog supružnika, kao što je radni odnos ili obavljanje kućanskih poslova. Zajednički rad se odnosi na rad u zajedničkim trgovačkim društvima, trgovinama ili uredu. Neposredan rad se odnosi na izravno stvaranje nove vrijednosti, poput primanja plaće ili ostvarivanja dobiti. S druge strane, posredni rad ne stvara novu vrijednost, ali ima vrijednost za bračnu zajednicu, kao što su briga o djeci, održavanje i čišćenje kućanstva (Hrabar, 2022:195).

Da bi određena imovina bila dio bračne stečevine, ona mora biti stečena u bračnu zajednicu za vrijeme trajanja bračne zajednice. Bračnu stečevinu čine stvari i prava, a njezin predmet može biti): plaća (zarada, honorar), pravo vlasništva nad pokretnim i nepokretnim stvarima koje su nabavljene koristeći sredstva stečena radom, novcem ili putem ugovora o doživotnom ili dosmrtnom uzdržavanju, pravo vlasništva nad trgovačkim društvom ili obrtom, ako su osnovani ulaganjem novčanih ili drugih vrijednosti koje predstavljaju bračnu stečevinu, kao i predmeti koji služe za obavljanje obrta, poput alata ili instrumenata, pravo na štednju u novcu, prihodi

koji proizlaze iz bračne stečevine, kao što su kamate od štednje, najamnina stana ili poslovnog prostora, prihodi koji proizlaze iz vlastite imovine stečene radom, kao što je iznajmljivanje turističkog objekta kojeg bračni drug koristi za pružanje usluga svojim osobnim radom, iako nije vlasnik ili suvlasnik objekta, predmeti za osobnu uporabu (Korać Graovac, 2021: 457-562; Erdelec, 2018:18). Bračni drugovi ovlašteni su bračnom stečevinom upravljati sporazumno i zajednički, pri čemu se razlikuju poslovi redovite i izvanredne uprave (Korać Graovac, 2021: 463-466; Majstorović, 2005:157). Poslovi redovite uprave su oni koji se poduzimaju radi redovitog održavanja ili upotrebe stvari za njezinu redovitu svrhu za koje se podrazumijeva da se obavlja u interesu svih suvlasnika. Iz praktičnih razloga, nije nužno da bračni drugovi uvijek zajedno poduzimaju svaki posao te se smatra da je jedan bračni drug dao drugome pristanak za poduzimanje poslova redovite uprave (Korać Graovac, 2021: 463-466; Majstorović, 2005:158). Poslovi izvanredne uprave su oni koji se poduzimaju kada premašuju okvir redovnog održavanja ili ako se prema uobičajenom tijeku stvari ne može očekivati da bi bili u interesu svih suvlasnika ili ako bi izazivali jako velike troškove. Kod ovakvih poslova, bračni drugovi moraju to izvršiti zajedno ili jedan bračni drug daje drugome izričit pristanak na poduzimanje određenog posla (Korać Graovac, 2021: 463-466; Majstorović, 2005:158).

Vlastita imovina bračnog druga je imovina koju bračni drug ima u trenutku sklapanja braka i koja ostaje njegova imovina (čl. 39. st. 1. Obiteljskog zakona).

U vlastitu imovinu ulazi: imovina koju bračni drug ima u trenutku sklapanja braka, imovina koju je bračni drug stekao tijekom trajanja bračne zajednice, ali ne radom niti potječe iz bračne stečevine, autorsko djelo pojedinog bračnog druga, imovina koju je bračni drug stekao nakon prestanka bračne zajednice, imovina koja bračnom drugu pripadne nakon razvrgnuća bračne stečevine te imovina koja je bračnim ugovorom određena kao vlastita (Korać Graovac, 2021: 470-472; Erdelec, 2018:24).

3.2. Ugovorni sustav – bračni ugovor

Bračni ugovor je ugovor koji se sklapa između bračnih drugova prije ili tijekom braka radi uređenja imovinskih i financijskih obveza između njih. Zakonske odredbe o bračnom ugovoru omogućuju bračnim drugovima da uređenje svojih imovinskih odnosa prilagode svojim potrebama i interesima. Ljudi postupno mijenjaju svoja stajališta i sve češće se odlučuju za sklapanje bračnih ugovora. To nije iznenađujuće s obzirom na mnoge prednosti koje bračni ugovor pruža iz pravnog aspekta. Kao ključnu vrijednost autonomnog uređivanja imovinskih

odnosa, može se istaknuti da bračni ugovor pruža jamstvo zaštite imovine. To se postiže izbjegavanjem dugotrajnih i iscrpljujućih sudskih sporova, smanjenjem troškova te očuvanjem vrijednosti imovine tijekom i nakon razvrgnuća bračne stečevine (Majstorović, 2007:38).

Bračni drugovi mogu odlučiti o podjeli imovine na određeni način koji odgovara njihovim preferencijama i ciljevima. To može uključivati odstupanje od standardnih zakonskih pravila o bračnoj stečevini, određivanje različitih suvlasničkih udjela ili čak isključivanje nekih stavki iz bračne stečevine. Ako imovinske odnose nakon prestanka bračne zajednice nisu uredili sporazumno, imovinski odnosi mogu se odrediti sudskom odlukom (čl. 45. Obiteljskog zakona). Važno je napomenuti da bračni ugovor mora biti zakonit i poštovati važeće zakone i propise. Preporučljivo je konzultirati odvjetnika ili pravnog stručnjaka prilikom izrade bračnog ugovora kako bi se osiguralo da odgovara potrebama i pravnim zahtjevima bračnih drugova.

U Obiteljskom zakonu u članku 40. st. 1. i 3. stoji da se bračnim ugovorom mogu urediti imovinskopravni odnosi na postojećoj ili budućoj imovini te da se sklapa u pisanom obliku, a potpisi nevjeste i ženika, odnosno bračnih drugova moraju biti ovjereni kod javnog bilježnika.

Da bi bračni ugovor postao pravno valjan i počeo proizvoditi pravne učinke od trenutka sklapanja braka, moraju biti ispunjene određene pretpostavke za valjanost bračnog ugovora. To su poslovna sposobnost stranaka, valjano i suglasno očitovanje volje, dopuštenost sadržaja i određeni oblik pravnog posla (Korać Graovac, 2021: 472-476; Erdelec, 2018:26).

Poslovna sposobnost se odnosi na sposobnost osobe da svojim izražavanjem volje stekne prava i obveze. U našem pravnom sustavu, puna poslovna sposobnost se postiže dosegnavši punoljetnost i predstavlja jedan od ključnih uvjeta za valjanost bračnog ugovora. Međutim, postoje dva iznimna slučaja koji se javljaju u vezi s tim. Prvi slučaj odnosi se na situaciju u kojoj jedna od stranaka u bračnom ugovoru nije punoljetna, odnosno maloljetna je. Drugi slučaj odnosi se na stranku koja je lišena poslovne sposobnosti (Čulo, Radina, 2011:142). U prvom slučaju, jedna od stranaka u bračnom ugovoru nije dostigla dob od 18 godina, što uobičajeno znači da ne može sklopiti brak. Međutim, u iznimnim situacijama, zakon dopušta sklapanje braka osobi koja je navršila 16 godina ako se utvrdi da je mentalno i tjelesno zrela za brak te da je sklapanje braka u skladu s njezinom dobrobiti. Kada maloljetna osoba sklopi brak, automatski stječe poslovnu sposobnost prema zakonu te bi nakon toga mogla sklopiti bračni ugovor koji bi proizvodio pravne učinke. Kada je riječ o drugom slučaju u ime bračnog druga koji je lišen poslovne sposobnosti za sklapanje izvanrednih imovinskih pravnih poslova bračni ugovor može sklopiti njegov skrbnik s prethodnim odobrenjem Zavoda za socijalni rad u obliku

javnobilježničkog akta (članak 41. Obiteljskog zakona). Isto tako, Obiteljski zakon u članku 42. propisuje jedno ograničenje prilikom sklapanja bračnog ugovora, a to je da nije dopušteno bračnim ugovorom ugovoriti primjenu stranoga prava na imovinskopravne odnose.

Budući da Obiteljski zakon ne određuje sadržaj bračnog ugovora, u takvom ugovoru mogu se uključiti odredbe o sljedećim pitanjima: određivanje različitih udjela u bračnoj stečevini, određivanje prihoda kao vlastite imovine, uspostava prava prvokupa na imovini, pitanja vezana za upravljanje ili raspolaganje imovinom, odricanje od prava zahtijevanja diobe bračne stečevine u određenom razdoblju, utvrđivanje da su darovi koji su napravljeni iz bračne stečevine vlasništvo primatelja darova, određivanje načina razvrgnuća bračne stečevine kako bi pojedine stvari ili prava postali vlasništvo samo jednog bračnog druga, razvrgnuće bračne stečevine i uspostava služnosti i sličnih prava (Korać Graovac, 2021: 463-466; Erdelec, 2018:27). Međutim, postavlja se pitanje mogućnosti uključivanja uzdržavanja kao predmeta bračnog ugovora, što bi rezultiralo isključenjem zakonske obveze uzdržavanja jednog bračnog druga. S obzirom na visoku razinu autonomije volje stranaka i minimalnih ograničenja u pogledu sadržaja bračnog ugovora, može se zaključiti da je takvo postupanje moguće i valjano. Posebno se to može istaknuti ako se ima u vidu da se sudska odluka o uzdržavanju temelji na zahtjevu samog bračnog druga (Čulo, Radina, 2011:149). No, to postavlja pitanje načela solidarnosti. Ipak, smatra se da bi bračni ugovor trebao biti valjan samo ako se njime zamjenjuje postojeća ili buduća bračna stečevina za pitanje uzdržavanja. Iako bi bilo jednostavnije zabraniti takav ugovor, zbog autonomije volje stranaka treba prosuđivati svaki slučaj pojedinačno. Iako neki autori smatraju da je zabrana ovakvog sadržaja u bračnom ugovoru najbolji način zaštite načela solidarnosti, najbolje rješenje za ovo pitanje bila bi konkretna zakonska regulacija (Čulo, Radina, 2011:150).

4. RJEŠAVANJE IMOVINSKOPRAVNIH SPOROVA U OBITELJSKOJ MEDIJACIJI

Različite su vrste imovinskih sporova u kojima se pojavljuju članovi obitelji. To su najčešće sporovi o imovinskim odnosima bračnih drugova, sporovi roditelja o raspolaganju imovinom djeteta, uzdržavanje i sporovi o nasljeđivanju. U ovom dijelu rada analizirati će se različiti sporovi u kojima se pojavljuju članovi obitelji, prednosti obiteljske medijacije i poželjne kompetencije obiteljskog medijatora u imovinskim sporovima unutar obitelji, sporovi korisnika u sustavu socijalnog rada u obiteljskim imovinskim stvarima, utjecaj ove vrste sporova na sukobe u obitelji, kao i prijedlog načela obiteljske medijacije o ovim sporovima.

4.1. Vrste imovinskopravnih sporova u kojima se pojavljuju članovi obitelji

Kod obiteljske medijacije imovinskopravnih sporova, medijator će raditi s obiteljima kako bi identificirao i razumio uzroke spora te kako bi izradio plan za rješavanje problema. Medijator će se usredotočiti na stvaranje sigurnog i ugodnog okruženja u kojem obitelji mogu otvoreno razgovarati o svojim stajalištima i željama. Obiteljska medijacija može biti iznimno korisna jer omogućava stranama da preuzmu aktivnu ulogu u rješavanju svog spora, umjesto da se oslanjaju na sudski postupak. Postupak je uvijek povjerljiv i uvijek se pokušava naći najbolji (zajednički) interes stranaka kao temelj za rješenje spora (HUM, posjećeno 25.04.2023.).

U slučaju imovinskopravnih sporova, obiteljska medijacija može biti posebno korisna jer omogućuje stranama da očuvaju odnose nakon što se spor riješi. Na primjer, ako dvije strane imaju spor oko nasljedstva, sudski postupak može stvoriti trajne ogorčenosti i podijeliti obitelj. Međutim, obiteljska medijacija može pomoći stranama da pronađu rješenje koje će zadovoljiti sve uključene strane, a istovremeno očuvati odnose unutar obitelji (Breber, Sladović Franz, 2014:122).

Važno je napomenuti da medijator ne donosi odluke ili ne nudi pravne savjete. Medijator je neutralna strana koja pomaže stranama da međusobno komuniciraju i postignu sporazum koji će zadovoljiti sve strane u sporu.

Temeljna razlika između sudskog i medijacijskog postupka slijedi iz same definicije medijacije po kojoj je ona oblik djelovanja u kojoj treća osoba, medijator, pomaže strankama u sporu da

pregovaraju o spornom pitanju glede kojega postoji sukob. Medijator nema ovlasti nametati bilo kakva rješenja strankama jer one zadržavaju ovlast stvaranja vlastitih odluka. Prema tome medijator nema autoritet koji ima sudac da sam oblikuje odluku kojom će razriješiti spor. Postupak medijacije može ponuditi brojne prednosti pred tradicionalnim načinom sudskog rješavanja obiteljskopравnih sporova, pogotovo kada je riječ o sporovima koji uključuju djecu. Kao prvo, odluku u postupku donose oni koji s tom odlukom moraju živjeti, dakle same stranke. Pridržavanje te ovlasti za stranke može imati pozitivno značenje i u smislu njihova većeg samopoštovanja i očuvanja dostojanstva. S obzirom da su stranke dobrovoljno sudjelovale u postupku i došle do vlastitog rješenja spora veća je vjerojatnost da će s postignutim sporazumom biti zadovoljne i pridržavati ga se, nego li bi to bio slučaj s odlukom koju bi umjesto njih donijelo nadležno tijelo, u pravilu sud. Posebnost obiteljskopравnih sporova koji uključuju djecu je u tome što su u njima u pravilu roditelji suprotstavljene stranke te u činjenici da su ti roditelji, iako sukobljene strane, trajno i međusobno povezani u odnos koji ne prestaje razvodom odnosno prestankom obiteljske zajednice, željeli oni to ili ne. Upravo ta trajnost obiteljskopравnih odnosa čini obiteljskopравne sporove drugačijim od drugih građanskopравnih sporova i osobito prikladnim za rješavanje na izvansudski miran način (Čulo Margaletić, 2014).

Vrste sporova koji se mogu rješavati u obiteljskoj medijaciji su vrlo raznovrsni jer se odnose na sve sporove koji nastaju u obitelji, a njihovo rješavanje nije uređeno posebnim propisima pa se u tom kontekstu primjerice ističu sljedeći sporovi (Hrvatska udruga za mirenje – HUM, posjećeno 24.04.2023.):

- sporovi vezani uz ostvarivanje roditeljske skrbi i kontakata roditelja i djece
- sporovi vezani uz određivanje iznosa i načina plaćanja uzdržavanja članova obitelji
- sporovi vezani uz podjelu bračne stečevine
- sporovi između roditelja, odnosno baka i djedova, u vezi s djecom
- sporovi između roditelja i njihove odrasle djece
- sporovi između braće i sestara
- sporovi u vezi s nasljeđivanjem
- sporovi vezani uz obiteljsko poduzetništvo i/ili njegovu podjelu i/ili prijenos na mlađu generaciju.

Striktno imovinski sporovi koji se mogu pojaviti u obiteljskoj medijaciji sukladno odredbama Obiteljskog zakona su: sporovi vezani za imovinskopравne odnose na postojećoj i budućoj imovini kod sklapanja bračnih ugovora, sporovi o uređenju imovinskih odnosa bračnih drugova

nakon prestanka braka ili (izvan) bračne zajednice, sporovi koji proizlaze iz prava stanovanja bračnog druga u obiteljskom domu koji predstavlja bračnu stečevinu, sporovi pri postizanju sporazuma između bračnih drugova u odnosu na uzdržavanje djece i/ili bračnog druga, sporovi između roditelja ili drugih zakonskih zastupnika djeteta koje je navršilo petnaest godina života u odnosu na raspolaganja djeteta zarađenom imovinom i imovinskim pravima, sporovi između roditelja u vezi upravljanja imovinom djeteta, sporovi između skrbnika i ostalih članova obitelji štíćenika u vezi upravljanja i zastupanja u imovinskim pravima štíćenika, sporovi između dužnika i primatelja uzdržavanja u vezi dužnosti uzdržavanja punoljetnog djeteta, roditelja, maćehe i očuha, bake i djeda (Korać Graovac, 2021; Šimović 2015, Aras Kramar, 2014; Winkler, 2014; Rešetar, Jurić, 2013; Milas Klarić, 2011, Majstorović, 2005).

Imovinski sporovi koji se mogu pojaviti u obiteljskoj medijaciji sukladno odredbama Zakona o nasljeđivanju (NN 487/03, 163/03, 127/13, 33/15, 14/19) su:

- sporovi između nužnih nasljednika i oporučnih nasljednika (ako su isti i članovi obitelji ostavitelja) u vezi s izračunavanjem nužnog nasljednog dijela
- sporovi između nužnih nasljednika u vezi s izračunavanjem nužnog nasljednog dijela
- sporovi između nužnih nasljednika i potomaka koji su privređivali s ostaviteľem u vezi izdvajanja imovine navedenog potomka iz ostavine
- sporovi između oporučitelja i nužnih nasljednika u vezi s lišenjem nužnog dijela u korist potomaka
- sporovi između nužnih nasljednika ako je sporna činjenica je li se neka osoba odrekla nasljedstva
- sporovi između ustupitelja, njegove djece i ostalih potomaka u vezi s ustupom i raspodjelom imovine za života pretka/ustupitelja.

Predmet ostavinske rasprave mogu biti sva pitanja koja su važna za donošenje odluke u ostavinskom postupku, naročito ona koja se odnose na pravo na nasljedstvo, veličinu nasljednog dijela te prava na zapise kao i prava na izdvajanje iz ostavine, ali i na bilo koja pitanja u vezi s ostavinskim postupkom (Gavella, Belaj, 2008:478).

Ostavinska rasprava provodi se baš kao i cijeli ostavinski postupak, na način da prava stranaka budu što prije utvrđena i osigurana. Sudac, odnosno sudski savjetnik, sa zapisničarom prima izjave o odricanju od nasljedstva i izvodi dokaze te sastavlja zapisnik o radnjama poduzetim u postupku, koji potpisuju stranke ako su bile nazočne radnji u postupku, sudac ili sudski savjetnik koji je sastavio zapisnik te zapisničar. O manje važnim izjavama stranaka i

obavijestima koje sud prikuplja može se umjesto zapisnika staviti samo bilješka na spisu, koju potpisuje osoba koja ju je sastavila (Gavella, Belaj, 2008:480).

Članak 222. Zakona o nasljeđivanju kaže da će sud prekinuti ostavinski postupak i uputiti stranke na parnicu ili postupak pred upravnim tijelom ako su među strankama sporne činjenice o kojima ovisi neko njihovo pravo.

Kada ostavinski sud/javni bilježnik dođe do uvjerenja da daljnje raspravljanje ostavine više nije potrebno za postizanje cilja te rasprave, zaključit će je i donijeti konačnu odluku – rješenje (konačno rješenje). Ako je rezultat ostavinske rasprave takav da omogućava odlučivanje o meritumu, sud/javni bilježnik će donijeti, ovisno o okolnostima, neko od rješenja kojima će odlučiti o pravnom sljedništvu koje je nastupilo zbog ostaviteljeve smrti. U obzir dolaze: rješenje o nasljeđivanju, djelomično rješenje o nasljeđivanju, rješenje o predaji ošasne ostavine te rješenje o naknadno pronađenoj imovini. Iako će redovito tim rješenjima biti utvrđena i prava na zapise, ponekad će o nekim zapisima biti doneseno posebno rješenje o nasljeđivanju (Gavella, Belaj, 2008:484).

Tijekom rada u sustavu socijalne skrbi, osobito radu centara za socijalnu skrb (danas Zavoda) te obiteljskih centara, kao i djelomičnim uvidom u funkcioniranje sudske prakse u parničnim i izvanparničnim postupcima, zamjetan je postotak i zahtjevnost imovinskopravnih predmeta koji se vode među članovima obitelji. Dugotrajnost sudskih postupaka u kojima se odlučuje o imovinskim sporovima i sporovima o uzdržavanju između članova obitelji pa uz to i nerijetko visoko rizičnih situacija, o čemu svjedoče medijski eksponirani slučajevi – proizlaze upravo iz nekoć intimnih partnerskih i rodbinskih odnosa koji podrazumijevaju naglašeniju psihološko emocionalnu komponentu nego primjerice u poslovno profesionalnim odnosima.

S obzirom da su imovina i imovinska prava prvenstveno egzistencijalne nužnosti, a zatim i duboko ukorijenjene životne vrijednosti usko povezane s osjećajima sigurnosti, posjedovanja, dostojanstva i časti to je razvidna važnost praktične primjene obiteljske medijacije kao potencijalnog alata kojim se preveniraju i saniraju narušeni obiteljski odnosi i veze na mnogo humaniji, pristupačniji i trajniji način u odnosu na inače zastupljene metode u pravnoj praksi. Međutim, uz sva znanja i vještine koje medijatori stječu tijekom specijalističkog obrazovanja, pojedini autori smatraju upitnim sudjelovanje obiteljskih medijatora u medijaciji o imovinskim sporovima. Naime, pravna znanja o imovinskim odnosima su po mnogočemu specifična. Dakako, moglo bi se tvrditi da obiteljska medijacija osigurava proces, a ne sadržaj, no ostaje činjenica da prema podacima iz 2017. godine među šezdeset i dva medijatora upisana u Registar

obiteljskih medijatora samo je jedan diplomirani pravnik (Majstorović, 2017; Rešetar, Josipović, 2013). Danas je u Registru obiteljskih medijatora upisano četrdeset obiteljskih medijatora.

(<https://mrosp.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/Socijalna%20politika/Evidencije/Registar%20obiteljskih%20medijatora%2024.08.2023..pdf>, posjećeno 9.10.2023.)

U slučajevima imovinskopravnih sporova među bračnim drugovima i drugim članovima obitelji, primjena obiteljske medijacije može biti korisna u različitim vrstama sporova, ovisno o vrsti i intenzitetu spora te o uvjetima rada i praktičnim vještinama medijatora. Ukoliko se radi o sporovima oko podjele imovine nakon razvoda braka obiteljska medijacija može biti učinkovita u slučajevima kada se bračni drugovi slažu oko toga da žele zajednički riješiti spor i postići dogovor o podjeli imovine. Medijator će im pomoći u razgovoru o njihovim potrebama i prioritetima te u pronalaženju rješenja koje je prihvatljivo za sve strane. Ukoliko se radi o sporovima oko financijskih obaveza poput uzdržavanja ili novčanih obaveza prema drugom, obiteljska medijacija može pomoći u uspostavljanju dogovora o uzdržavanju ili financijskim obvezama, a medijator će pomoći u razgovoru o prihvatljivim modelima plaćanja. U slučajevima sporova oko nasljedstva, obiteljska medijacija može biti korisna ako se svi uključeni članovi obitelji slažu oko toga da žele zajednički riješiti spor i pronaći rješenje koje će biti prihvatljivo za sve. Medijator će pomoći u uspostavljanju komunikacije među stranama, razjašnjavanju nejasnoća oko nasljedstva i pronalaženju rješenja koja su u interesu svih uključenih.

Važno je napomenuti da obiteljska medijacija nije primjerena u svim slučajevima imovinskopravnih sporova. U slučajevima kada postoje teški oblici zlostavljanja, nasilja u obitelji i nepravde, obiteljska medijacija može biti neprimjerena te bi se umjesto toga trebali primijeniti drugi oblici pravne pomoći.

4.2. Prednosti obiteljske medijacije i kompetencije obiteljskog medijatora u imovinskopravnim sporovima

Obiteljska medijacija može imati niz prednosti u rješavanju imovinskopravnih sporova. Neki od tih prednosti uključuju:

1. Brzinu i učinkovitost: Medijacija može biti brža i učinkovitija od sudskih postupaka jer stranke mogu izravno pregovarati i donositi odluke o rješavanju spora.

2. Niže troškove: Troškovi obiteljske medijacije obično su niži od troškova dugotrajnih sudskih postupaka.
3. Veći stupanj kontrole: Stranke same kreiraju rješenja koja su prihvatljiva za njih, umjesto da se pridržavaju odluke suda. Na taj način imaju veći stupanj kontrole nad ishodom postupka.
4. Očuvanje odnosa: Obiteljska medijacija može pomoći u očuvanju odnosa između stranaka jer se fokusira na suradnju i rješavanje problema na način koji odgovara svima.
5. Diskrecija i privatnost: Postupak medijacije je privatniji i diskretniji od sudskih postupaka, što može biti posebno važno u slučajevima kada se žele izbjeći medijska pažnja i javna izloženost.
6. Prilagođenost: Postupak medijacije može biti prilagođen specifičnim potrebama stranaka, uključujući različite jezike i kulture. Osim toga, medijator može pomoći u pronalaženju rješenja koja odgovaraju specifičnim potrebama i interesima stranaka.

Uvjeti rada i praktične vještine medijatora igraju ključnu ulogu u uspješnom rješavanju imovinskopravnih sporova u postupku medijacije. Ovo su neki od važnih aspekata koje medijator treba imati na umu:

1. Stručno znanje: Medijator treba imati temeljno razumijevanje imovinskog prava kako bi mogao pružiti relevantne informacije i smjernice strankama tijekom postupka medijacije. Poznavanje zakona i propisa pomaže medijatoru u razumijevanju pravnih aspekata spora i mogućih rješenja.
2. Neutralnost i nepristranost: Medijator mora biti neutralan i nepristran prema svim strankama kako bi osigurao ravnotežu i povjerenje u postupku medijacije. Nepristranost je ključna kako bi se strane osjećale slobodno izraziti svoje stavove i interese.
3. Komunikacijske vještine: Medijator treba imati izvrsne komunikacijske vještine kako bi olakšao produktivnu komunikaciju između stranaka. To uključuje aktivno slušanje, postavljanje relevantnih pitanja, jasno izražavanje ideja i sposobnost prepoznavanja i rješavanja konfliktnih situacija.
4. Empatičnost: Biti empatičan prema strankama pomaže medijatoru razumjeti njihove osjećaje, potrebe i interese. Empatija stvara povjerenje i podržava stvaranje atmosfere u kojoj se stranke osjećaju ugodno izražavati svoja stajališta.
5. Kreativno razmišljanje: Medijator treba razviti kreativne vještine kako bi pomogao strankama u pronalaženju inovativnih rješenja koja zadovoljavaju njihove interese. To

može uključivati generiranje alternative, razmišljanje izvan ustaljenih okvira i poticanje obje strane da prepoznaju zajedničke interese.

6. Upravljanje emocionalnim stanjima: Imovinskopravni sporovi često su emotivno opterećeni. Medijator mora biti sposoban prepoznati i upravljati emocionalnim stanjima stranaka kako bi se osigurala produktivnost i fokusiranost na rješavanje problema.

Uz ove uvjete rada i praktične vještine, medijator treba nastaviti s profesionalnim usavršavanjem i praćenjem najnovijih praksi u području imovinskopravnih sporova kako bi pružio kvalitetnu uslugu strankama u medijaciji (čl. 342. Obiteljskog zakona).

4.3. Obiteljski imovinskopravni sporovi korisnika u sustavu socijalnog rada

Najčešći obiteljski imovinskopravni sporovi koji se pojavljuju u radu s korisnicima zavoda za socijalni rad:

1. Nasljedstvo – sukobi oko podjele imovine nakon smrti člana obitelji, posebno ako nije postojala valjana oporuka.
2. Razvod braka – sukobi oko načina razvrgnuća bračne stečevine, posebice dioba nekretnine, vozila, sredstva na bankovnim računima i drugo.
3. Ugovor o kupoprodaji – sporovi oko kršenja ugovora o kupoprodaji imovine, poput neisplaćivanja cijene ili kršenja uvjeta ugovora.
4. Sporovi oko imovine osoba pod skrbništvom – sukobi između roditelja i posebnog skrbnika djeteta oko podjele imovine koju je dijete naslijedilo ili koju je štíćenik stekao tijekom skrbništva; sukobi između skrbnika, punoljetnog štíćenika i trećih osoba oko podjele imovine koju je štíćenik naslijedio ili koja je stečena tijekom skrbništva.

Kod rješavanja ovih sporova, područni uredi zavoda za socijalni rad obično koriste pristup koji uključuje obiteljsku medijaciju, savjetovanje i pravnu pomoć. Međutim, problematika postojećeg socijalnog i pravnog sustava može biti složena i utjecati na uspješno rješavanje sporova. Na primjer, nedostatak pravne pomoći ili visoki troškovi sudskog procesa mogu otežati strankama da riješe spor na sudu. Također, dugotrajni sudski postupci mogu biti stresni za obitelj i mogu dovesti do pogoršanja već napete situacije. Isto tako, postojeći socijalni sustav može imati utjecaj na rješavanje ovih sporova. Na primjer, ako jedan od roditelja prima

socijalnu pomoć, to može imati utjecaj na podjelu imovine i financijske obveze koje se moraju ispuniti. Osim toga, pitanje roditeljske skrbi može biti dodatni faktor koji utječe na rješavanje imovinskopravnih sporova. Pored navedenog, nedostatak komunikacije i loši odnosi unutar obitelji mogu otežati rješavanje sporova. Stoga je važno da zavodi za socijalni rad ulažu napore u poboljšanje komunikacije i razumijevanja među članovima obitelji kako bi se olakšalo rješavanje sporova.

4.4. Utjecaj imovinskopravnih sporova na sukobe u obitelji te odgovarajuća primjena načela obiteljske medijacije

Imovinsko – pravni sporovi u obitelji mogu imati značajan utjecaj na porast sukoba u obiteljskim odnosima. Kada se radi o razvrgnuću bračne stečevine nakon razvoda braka što može dovesti do dugotrajnih sporova, kao i sporovi oko nasljedstva, u pravilu izazivaju veliku napetost unutar obitelji, osobito ako nije postojala valjana oporuka i postoji nejasnoća oko toga tko ima pravo na koju imovinu. Ovakve situacije često dovode do rasprava i neslaganja između članova obitelji što može dovesti do trajnih sukoba i svađa. Kada jedan bračni drug ne ispunjava svoje financijske obveze u obitelji, to također može izazvati probleme u partnerskoj vezi, posebno ako se radi o dugotrajnom periodu kršenja dogovora o obiteljskim financijama. Ovakve situacije mogu dovesti do osjećaja izdaje i nepravde te do gubitka povjerenja između partnera. Sporovi oko raspolaganja imovinom djeteta također mogu imati utjecaj na odnose unutar obitelji, posebno ako dovedu do dugotrajnog sudskog postupka ili ako se jedan od roditelja osjeća isključen iz ostvarivanja skrbi o djetetu. U konačnici, imovinsko – pravne nesuglasice mogu dovesti do produblivanja postojećih problema u obitelji, partnerskoj vezi i drugim obiteljskim odnosima stvarajući osjećaj frustracije, ogorčenja i nepovjerenja. Stoga je važno pravodobno riješiti ove sporove i pronaći rješenja koja su u interesu svih strana, kako bi se izbjegao dugotrajni sukob i očuvao mir i stabilnost u obitelji ili partnerskoj vezi.

U slučajevima manjih sukoba, kao što su nesuglasice oko financijskih obveza unutar bračnih i obiteljskih odnosa, obiteljska medijacija može biti učinkovita. Medijator će pomoći strankama da uspostave komunikaciju i razgovaraju o svojim potrebama i stajalištima, kako bi pronašli rješenje koje je prihvatljivo za obje strane.

U slučajevima većih i složenijih sporova, kao što su razvodi braka, roditeljska skrb nad djecom i s tim povezani sporovi o imovinskim odnosima, obiteljska medijacija također može biti

korisna, ali će medijator morati imati veću stručnost i iskustvo u radu na takvim slučajevima. Medijator će pomoći strankama da uspostave komunikaciju, razgovaraju o svojim potrebama i stajalištima te da pronađu rješenje koje je u interesu svih uključenih.

Važno je napomenuti da obiteljska medijacija nije primjerena u svim slučajevima obiteljskih sporova. U slučajevima kada postoji obiteljsko nasilje, obiteljska medijacija može biti neprimjerena te bi se umjesto toga trebali primijeniti drugi oblici pravne pomoći.

Ukratko, mogućnosti primjene obiteljske medijacije ovise o vrsti i intenzitetu spora te o spremnosti stranaka da surađuju u postizanju rješenja. U slučajevima manjih sukoba, obiteljska medijacija može biti učinkovita, dok u slučajevima većih i složenijih sporova, medijator će morati imati veću stručnost i iskustvo.

Polazeći od pretpostavke da je obiteljska medijacija u području rješavanja imovinskih sporova između članova obitelji u praksi zapostavljena, potrebno je razmotriti i ponuditi određene smjernice koje mogu biti od koristi za vođenje ove vrste obiteljske medijacije. Pri tome se ne smiju zanemariti smjernice i načela koja se odnose za svaku vrstu obiteljske medijacije.

Opća i posebna načela za vođenje obiteljske medijacije u slučajevima imovinskih sporova između članova obitelji mogu se sažeti na sljedeće:

1. Rana intervencija: Obiteljska medijacija trebala bi biti dio postupka rješavanja imovinskih sporova od samog početka, što omogućava ranu intervenciju i smanjuje potrebu za dugotrajnim sudskim postupcima.
2. Sveobuhvatan pristup: Obiteljska medijacija trebala bi uključivati sve članove obitelji koji su pogođeni imovinskim sporom, uključujući djecu i punoljetne štíćenike, ukoliko su sposobni sudjelovati u medijaciji. Medijacija bi se trebala fokusirati na interese svih sudionika, a ne samo na njihove pozicije.
3. Nepristranost: Medijator treba biti neutralna treća strana koja pomaže u pregovorima i olakšava sporazum između strana. Medijator ne smije biti pristran prema jednoj strani i ne smije donositi odluke umjesto stranaka.
4. Povjerljivost: Medijacija bi trebala biti povjerljiva, što znači da sve što se događa u medijaciji neće koristiti u kasnijim sudskim postupcima ili javno objavljivati.

5. Pravna znanja: Medijator bi trebao imati znanje o pravnom okviru koji se odnosi na imovinske sporove, kao i o različitim mogućnostima rješavanja spora koje stranke imaju na raspolaganju.
6. Vještine pregovaranja: Medijator bi trebao imati vještine pregovaranja i komunikacije, kao i sposobnost rješavanja sukoba. Medijator bi također trebao biti sposoban voditi proces medijacije na način koji omogućava stranama da izraze svoje stajališta i interese te da postignu obostrano prihvatljivo rješenje.
7. Edukacija: Stranke bi se trebale educirati o obiteljskoj medijaciji i njezinim prednostima kako bi bolje razumjele proces i njegove potencijalne učinke, kao i edukaciju o imovinskopravnim odnosima u obitelji.
8. Prilagođenost: Medijacija bi se trebala prilagoditi individualnim potrebama i okolnostima svake obitelji, uzimajući u obzir posebne potrebe i interese svakog člana obitelji.
9. Kontinuitet: U nekim slučajevima, obiteljski imovinski sporovi mogu biti dugotrajni procesi, pa je važno osigurati kontinuitet u medijaciji kako bi se osigurala održivost postignutog sporazuma (Majstorović, 2017).

5. ISKUSTVA IZ PRAKSE – ANALIZA ODABRANIH SLUČAJEVA

Primjer obiteljske medijacije imovinskopravnog sukoba između brata i sestre (isječak iz ispita PDS Obiteljske medijacije – Praktikum II.)

U ovom primjeru, Ljubica i Žarko su brat i sestra koji su u sukobu oko njihovog zajedničkog stana. Ljubica (54 g.) je situirana nastavnica hrvatskog jezika u jednoj srednjoj školi, ima supruga koji je uspješni građevinar i odraslu djecu koja studiraju. Ljubica je unatrag 10-ak godina skrbnica svom bratu Željku (do tada je tu dužnost obavljala njihova pokojna majka) kojem je potpuno oduzeta poslovna sposobnost zbog težeg intelektualnog oštećenja nastalog u djetinjstvu kao posljedica meningitisa. Žarko (62 g.) je situirani liječnik u lokalnoj bolnici, a svoju djelatnost obavlja i kroz privatnu praksu, supruga mu je također liječnica te ima dvoje odrasle djece koji rade i žive u inozemstvu. Žarko je dao svoj pristanak da se Ljubica imenuje Željkovim skrbnikom i do trenutka potrebe odlučivanja o sudbini zajedničkog stana kojeg su svo troje naslijedili po smrti majke bili su, kako kažu, u dobrim obiteljskim odnosima.

Nakon dugotrajnog sudskog procesa, Žarko je zatražio ovrhu i prisilnu naplatu stana, dok je Ljubica željela da se stan proda po stvarnoj tržišnoj cijeni radi zaštite interesa njihovog brata Željka, koji ima teško intelektualno oštećenje. Nakon savjeta odvjetnika, Ljubica i Žarko su odlučili pokušati riješiti svoj sukob kroz obiteljsku medijaciju.

Na prvom predmedijacijskom sastanku, Ljubica je prva stigla u ured medijatora. Nakon nekoliko minuta čekanja, Žarko je također stigao. Iako su se prethodno vidjeli i razgovarali o svojim opcijama, nije bilo naznaka konflikta među njima. Medijator je proveo uvodni razgovor objašnjavajući im princip medijacije i pitajući ih za njihova očekivanja. Oboje su izrazili povjerenje u medijatora i izrazili želju da otvoreno razgovaraju o svom problemu. Nisu željeli potpisati sporazum o sudjelovanju, već su samo željeli porazgovarati.

Zatim je medijator započeo fazu priče, postavljajući pitanje tko će prvi iznijeti obiteljsku situaciju i problem. Ljubica se ponudila da bude prva. Izjavila je da je posljednjih 10 godina skrbnica svog brata Željka, koji je smješten u ustanovu zbog svojih potreba. Izrazila je frustraciju što Žarko ne kontaktira Željka i iznijela svoje nejasnoće u vezi s time. Žarko je uvrijeđeno ustao i izašao iz ureda, ali je nakon razgovora s medijatorom pristao vratiti se.

Medijator je objasnio pravila ponašanja i komunikacije te zamolio oboje da se obraćaju njemu ako imaju primjedbe ili zamjerke. Nakon toga je Ljubica nastavila sa svojom pričom, dok je

Žarko vodio bilješke. Medijator je osigurao da se pridržavaju pravila i upozorio Žarka da će imati priliku iznijeti svoju stranu priče nakon što Ljubica završi. Nakon što je Ljubica završila, Žarko je izlaganje započeo na način da je rekao kako mu je stalo do brata, ali da mu svakodnevne otegotne okolnosti i „divlje“ doktorske smjene jednostavno ne omogućavaju da posjećuje brata onoliko koliko bi želio te se zato i složio da Ljubica bude bratova skrbnica. Napominje kako mu nije uopće stalo do zarade nego se samo želi riješiti stana.

Ovaj dio sastanka bio je izazovan, ali medijator je uspio održati red i omogućiti i jednom i drugom da iznesu svoje stavove.

Primjer obiteljske medijacije imovinskopravnog sukoba između supružnika u postupku razvoda braka (isječak iz ispita PDS Obiteljske medijacije – Praktikum II.)

Matko i Lara su bračni par s dvije maloljetne curice, Tanjom (12 godina) i Ninom (9 godina). Već godinu i pol su u procesu razvoda braka, ali su zbog pandemije koronavirusa suočeni s dugotrajnom sudskom procedurom koja je dovela do dodatnih komplikacija u njihovom odnosu. Nisu još dobili zakazano prvo ročište. Pokušali su rješavanje problema putem obiteljske medijacije, ali nisu uspjeli postići dogovor o zajedničkoj roditeljskoj skrbi niti podijeli bračne stečevine. CZSS Split im je izrekao mjeru stručne pomoći i potpore u ostvarivanju skrbi o djetetu zbog njihove nesposobnosti da se dogovore oko bilo čega. Djeca žive s majkom Larom u podstanarskom stanu, dok s ocem Matkom održavaju kontakte svaki drugi vikend i dva popodneva u tjednu tijekom sportskih aktivnosti. Mjera stručne pomoći i potpore u ostvarivanju roditeljske skrbi je uvedena kako bi se spriječili ozbiljniji pokušaji manipulacije djecom. Matko je ekonomist zaposlen u banci s mjesečnim primanjima od otprilike 800,00 eura. Zadovoljan je s time jer ima fleksibilno radno vrijeme koje prilagođava potrebama poslodavca. Lara ima vlastiti umjetnički obrt i prodaje ručno izrađenu odjeću za suvenirnice. Međutim, zbog pandemije njen posao je blokiran, a nova turistička sezona je neizvjesna. Ona prima mjesečni prihod od oko 530,00 eura isključivo od državnih naknada. Nakon razdvajanja, Lara je s djecom preselila u podstanarski stan u obližnjem mjestu. Djeca su zadržala školu u Splitu u koju su bile upisane dok su živjele s oba roditelja, kao i izvanškolske aktivnosti. Tanja ima određene psihofizičke zdravstvene poteškoće izazvane traumom iz djetinjstva i stoga ima asistenta u nastavi te privatnog dječjeg psihoterapeuta u Zagrebu, s kojim ima terapijske sastanke online. Roditelji se ne slažu oko Tanjinih potreba, što stvara blokadu u komunikaciji između njih. Oboje imaju različita viđenja o tome što je najbolje za dijete, a to utječe i na Tanju te se javlja pitanje odanosti djeteta prema majci i ocu.

Nina se opisuje kao normalno, prosječno i zaigrano dijete bez posebnih zamjerki roditelja. Iako roditelji pokušavaju ne pokazivati razmirice pred djecom, priznaju da je to nemoguće jer se ne mogu sporazumjeti, što djeci uzrokuje patnju i iskorištavanje situacije. Pitanje alimentacije također ostaje otvoreno, jer Matko sudjeluje u troškovima nužnih materijalnih potrepština za djecu, ali ne plaća alimentaciju dok se ne donese sudska odluka. Lara je samoinicijativno donosila odluke o provođenju vremena s djecom, što je stvaralo dodatne probleme u obitelji, jer nije bilo prethodnog dogovora s Matkom.

Uzimajući u obzir imovinske nesuglasice između supružnika, u ovom primjeru postoji dodatna složenost u vezi s podjelom imovine. Stan u kojem su nekada zajedno stanovali u vlasništvu je supruga i smatra se njegovom vlastitom imovinom jer ga je stekao prije ulaska u brak. S druge strane, automobil koji koriste također glasi na supruga, ali su ga zajedno kupili na kredit. Sada nisu suglasni tko je odgovoran za otplatu duga. Matko tvrdi da je veći dio rate kredita plaćao on, dok Lara smatra da su obveze jednako raspoređene. Taj financijski spor dodatno otežava već složenu situaciju između supružnika.

Roditelji i bračni drugovi Matko i Lara također imaju spor oko podjele financijskih sredstava na njihovim zajedničkim bankovnim računima. Tijekom braka, oboje su redovito polagali novac na te račune, ali se sada ne mogu dogovoriti oko raspodjele tih sredstava. Matko tvrdi da je veći dio novca položen njegovim radom i smatra da mu pripada veći udio, dok Lara inzistira na jednakoj podjeli sredstava. Taj sukob dodatno produbljuje već napetu situaciju i otežava postizanje dogovora.

Ova imovinska situacija dodatno komplicira postupak razvoda braka, jer supružnici trebaju riješiti pitanje podjele imovine, raspodjele financijskih sredstava i dugova, što zahtijeva pažljivo pregovaranje i pronalaženje održivog rješenja. Moguće su različite opcije, kao što su otkup stana, kompenzacija vrijednosti imovine ili drugi dogovor koji bi zadovoljio obje strane. No, budući da se supružnici ne mogu sporazumjeti, ova pitanja ostaju neriješena, pridonoseći daljnjim problemima u procesu razvoda.

6. ISTRAŽIVANJE PREPOZNATOSTI OBITELJSKE MEDIJACIJE KAO MEHANIZMA RJEŠAVANJA IMOVINSKO PRAVNIH ODNOSA MEĐU ČLANOVIMA OBITELJI U PRAKSI

6.1. Cilj istraživanja

Cilj ovog istraživanja je prikazati prepoznatost imovinskopravne problematike među članovima obitelji u CZSS Split u 2021. i 2022.g. i zastupljenost imovinskopravne problematike u obiteljskoj medijaciji (dalje: o.m.) pri Obiteljskom centru Splitsko dalmatinske županije tijekom 2021. i 2022.godine.

U svrhu ostvarivanja navedenog cilja postavljeni su specifični ciljevi istraživanja:

1. Analizirati broj održanih obiteljskih savjetovanja sa zaključkom o preporuci strankama za sudjelovanje u obiteljskoj medijaciji;
2. Analizirati broj medijacijskih susreta i broj postignutih sporazuma s komponentom imovinskopravnog pitanja;
3. Opisati sadržaj postignutih sporazuma s komponentom imovinskopravnog pitanja u obiteljskoj medijaciji.

6.2. Metodologija istraživanja

Metode

S obzirom na postavljeni cilj istraživanja odabrana je metoda analize dokumentacije provedenih i okončanih postupaka obiteljske medijacije u CZSS Split-Podružnici Obiteljski centar Split (od 01.07.2023. Obiteljski centar, Područna služba Splitsko-dalmatinska) u 2021. i 2022. godine te podredno analiza dokumentacije provedenih obiteljskih savjetovanja pri Odjelu za djecu, mladež i obitelj i Odjela za odrasle osobe-poslovi skrbništva Centra za socijalnu skrb Split (sada Zavoda za socijalni rad, Županijska služba Splitsko-dalmatinske županije, Područni ured Split) u 2021. i 2022. godini.

Postupak prikupljanja podataka

Za korištenje predmeta obiteljskog savjetovanja i obiteljske medijacije zatražena je suglasnost predstojnika Zavoda za socijalni rad-Županijska služba Splitsko-dalmatinske županije,

Područni ured Split (*Prilog 1*) i Obiteljskog centra, Područne službe Splitsko-dalmatinske (*Prilog 2*). Tom prilikom predstojnice su ukratko upoznate sa svrhom istraživanja, planiranim postupkom prikupljanja podataka te informirane kako će se prikupljanje podataka provoditi u skladu s etičkim kodeksom istraživanja. Po dobivanju pismene suglasnosti v.d. predstojnice Zavoda za socijalni rad-Županijske službe Splitsko-dalmatinske, Područni ured Split (*Prilog 3*) i predstojnice Obiteljskog centra, Područne službe Splitsko-dalmatinske (*Prilog 4*) o mogućnosti korištenja predmeta obiteljskog savjetovanja i obiteljske medijacije, isti su preuzeti iz arhive navedenih ustanova te se pristupilo prikupljanju podataka. Podatke je samostalno prikupljala autorica specijalističkog rada. Tijekom prikupljanja podataka vodilo se računa o čuvanju anonimnosti prikupljenih podataka. Prilikom prikupljanja podataka nisu se evidentirala imena i prezimena te drugi osobni podaci koji mogu omogućiti identifikaciju. Također, podaci će u ovom radu biti prikazani grupno.

Prikupljanje podataka provodilo se u Zavodu za socijalni rad, Županijska služba Splitsko-dalmatinske županije, Područni ured Split i u Obiteljskom centru, Područne službe Splitsko-dalmatinske tijekom rujna 2023.godine. Podaci su se prikupljali pomoću unaprijed pripremljenih obrazaca:

A) Protokola za unos podataka CZSS Split u 2021. i 2022.g. (Prilog 5) u kojem se prate kategorije koje su zadane u dokumentaciji koja se analizira, a radi se o: ukupnom broju predmeta signiranih na pravnik nadležnog Odjela za djecu, mladež i obitelj; ukupnom broju predmeta signiranih na pravnik nadležnog Odjela za odrasle osobe-poslovi skrbništva; ukupan broj Službenih zabilješki pravnik nadležnog Odjela za djecu, mladež i obitelj s preporukom strankama za sudjelovanje u obiteljskoj medijaciji; ukupnom broju Službenih zabilješki pravnik nadležnog Odjela za odrasle osobe-poslovi skrbništva s preporukom strankama za sudjelovanje u obiteljskoj medijaciji; ukupnom broju Zapisnika pravnik nadležnog Odjela za djecu, mladež i obitelj s preporukom strankama za sudjelovanje u obiteljskoj medijaciji; ukupnom broju Zapisnika pravnik nadležnog Odjela za odrasle osobe-poslovi skrbništva s preporukom strankama za sudjelovanje u obiteljskoj medijaciji i

B) Protokola za unos podataka Obiteljskog centra Split u 2021. i 2022.g. (Prilog 6) iz zahtjeva za pokretanjem postupka obiteljske medijacije, za unos podataka o uzdržavanju djeteta iz Plana o zajedničkoj roditeljskoj skrbi i izvješću obiteljskog medijatora.

C) Kroz dokument *Podaci iz zahtjeva za pokretanjem postupka* prikupljeni su podaci o tome tko je pokrenuo postupak, tko je usmjerivač u obiteljsku medijaciju, razlozi pokretanja obiteljske medijacije u kontekstu imovinskopravne problematike.

D) Kroz dokument *Podaci o uzdržavanju djeteta iz Plana o zajedničkoj roditeljskoj skrbi* prikupljeni su podaci o sadržaju zajedničke roditeljske skrbi za maloljetnu djecu, a iz čega je izdvojena cjelina o visini uzdržavanja mladb. djeteta.

E) Protokol je sadržavao i *Podaci iz izvješća medijatora* kroz koje su prikupljeni podaci o broju održanih susreta te je li provedena obiteljska medijacija sa ili bez postignutog sporazuma.

Protokol za unos podataka osmišljen je i prilagođen za potrebe ovog istraživanja.

Uzorak

Za analizu su uzeti svi protokolirani i provedeni predmeti obiteljskog savjetovanja kao i provedeni i završeni predmeti obiteljske medijacije u 2021. i 2022. godini u Centru za socijalnu skrb Split i Obiteljskom centru Split. Utvrđeno je ukupno 715 provedenih predmeta obiteljskog savjetovanja u CZSS Split, od toga 283 u 2021.g. i 492 u 2022.g. te je utvrđeno ukupno 129 provedenih i završenih obiteljskih medijacija u Obiteljskom centru Split, od toga 59 u 2021.g. i 70 u 2022.g. Pregledom predmeta obiteljskog savjetovanja utvrđeno je da je u 311 predmeta dana preporuka strankama za sudjelovanje u obiteljskoj medijaciji te je utvrđeno da su 2 predmeta obiteljskog savjetovanja pogrešno urudžbirana.

U daljnju obradu je ušlo *311 predmeta CZSS Split* s danim preporukama strankama za sudjelovanje u obiteljskoj medijaciji te je utvrđeno da se 286 predmeta (92%) odnosi na preporuke pravnika Odjela za djecu, mladež i obitelj u postupcima radi razvoda braka u svrhu dogovora o uzdržavanju malodobnog djeteta dok se 25 predmeta (8%) odnosi na preporuke pravnika Odjela za odrasle osobe-poslovi skrbništva u postupcima imovinskopravnih sukoba članova obitelji.

U daljnju obradu ušlo je *127 predmeta Obiteljskog centra Split* provedenih obiteljskih medijacija u postupcima razvoda braka i/ili u drugim postupcima u odnosu na sukob roditelja u vezi roditeljske skrbi nad djetetom; nije zabilježen ni jedan slučaj obiteljske medijacije imovinskopravnih sukoba drugih članova obitelji. Početnom analizom utvrđeno je da se u 19 predmeta radi o odustajanju od dolaska na prvi susret s obiteljskim medijatorom, tako da o

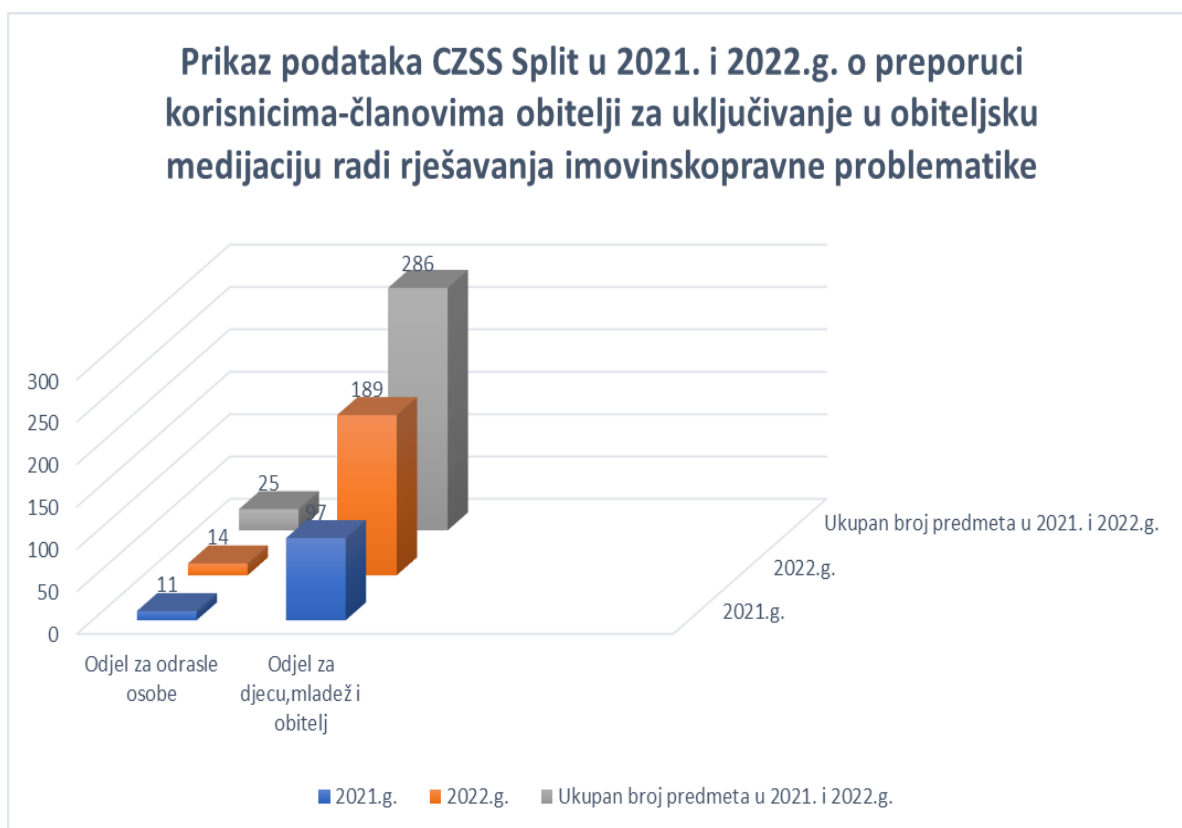

njima ne postoje drugi podaci i oni nisu dalje uzimani u obradu. Daljnjom je analizom obuhvaćeno 108 predmeta u kojima su sudionici (oba sudionika ili samo podnositelj) pristupili prvom sastanku obiteljske medijacije. Od ukupno 108 predmeta u 73 predmeta (68%) na prvi sastanak obiteljske medijacije odazvali su se i podnositelj zahtjeva i druga pozvana stranka, dok se u 35 predmeta (32%) na prvi sastanak obiteljske medijacije odazvao samo podnositelj zahtjeva. Od navedenih 108 predmeta utvrđeno je 31 predmet (29%) s postignutim planom o zajedničkoj roditeljskoj skrbi, od 31 predmeta s postignutim planom o zajedničkoj roditeljskoj skrbi utvrđeno je 30 predmeta (97%) s postignutim sporazumom prije pokretanja postupka razvoda braka pred nadležnim sudom te 1 predmet (3%) s postignutim sporazumom prije pokretanja drugih postupaka pred nadležnim sudom.

7. REZULTATI ISTRAŽIVANJA

S obzirom na postavljene specifične ciljeve istraživanja ovdje će biti navedeni podaci kojima će se prikazati zastupljenost imovinskopravne problematike među članovima obitelji u obiteljskoj medijaciji u Splitsko-dalmatinskoj županiji u 2021. i 2022.g., te će se dati deskriptivni prikaz prakse kroz broj postignutih sporazuma. Naposljetku opisati će se sadržaj postignutih sporazuma s imovinskopravnom komponentom u obiteljskoj medijaciji.

Podaci CZSS Split u 2021. i 2022.g. proizašli iz predmeta obiteljskog savjetovanja pri Odjelu za odrasle osobe-poslovi skrbništva i Odjelu za djecu, mladež i obitelj

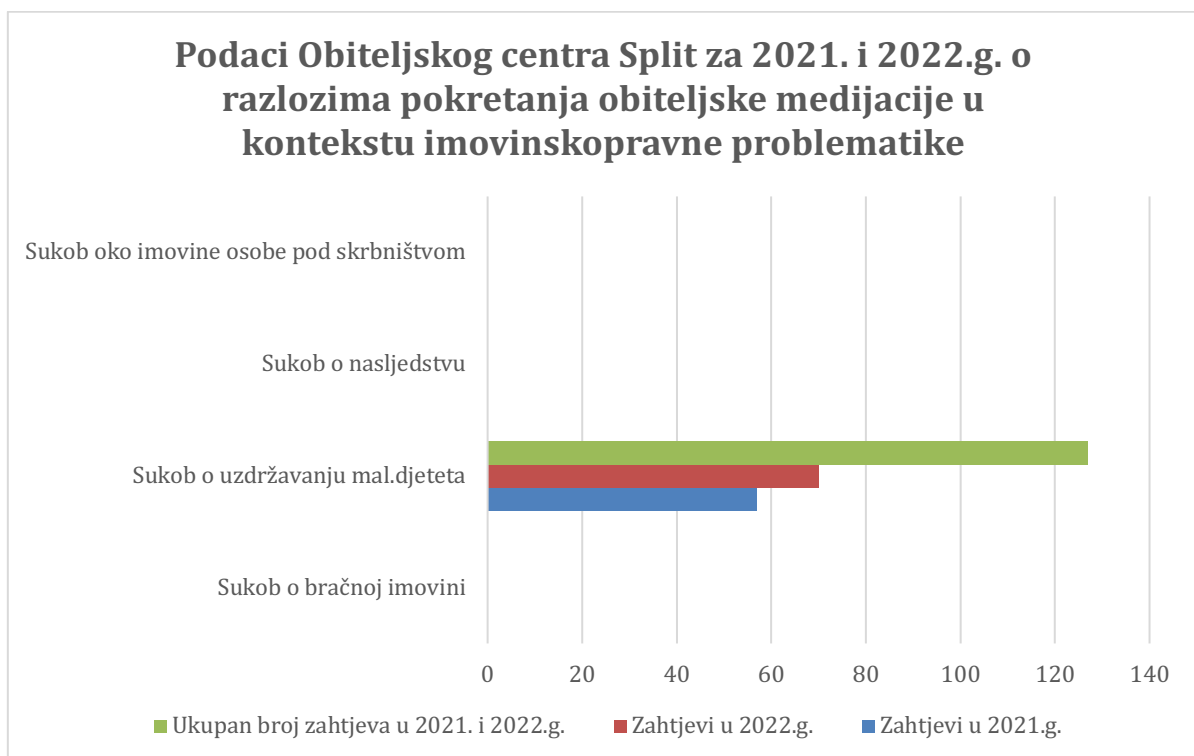

Objašnjenje grafikona (1):

Odjel za odrasle osobe-poslovi skrbništva je izradio 11 zaključaka o preporuci korisnicima za sudjelovanje u o.m. u 2021.g., što izraženo u postotcima iznosi 4% od ukupnog broja predmeta u 2021. i 2022.g., odnosno 14 zaključaka u 2022.g. što izraženo u postotcima iznosi 5% od ukupnog broja predmeta u 2021. i 2022.g.

Odjel za djecu, mladež i obitelj je izradio 97 zaključaka o preporuci korisnicima za sudjelovanje u o.m. u 2021.g. što izraženo u postotcima iznosi 31% od ukupnog broja predmeta u 2021. i 2022.g., odnosno 189 zaključaka u 2022.g. što izraženo u postotcima iznosi 60% od ukupnog broja predmeta u 2021. i 2022.g.

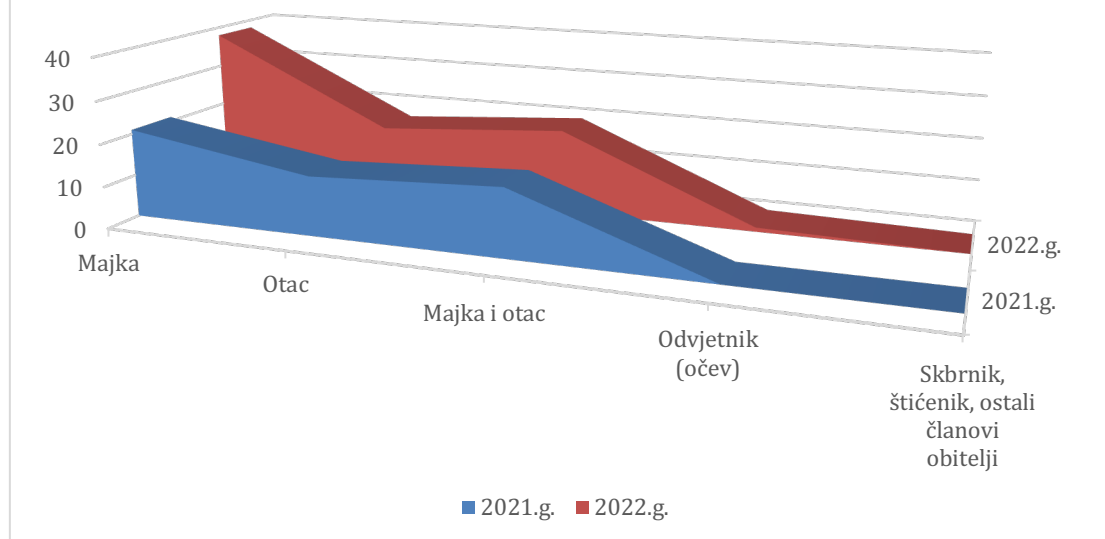
Analiza podataka Obiteljskog centra Split u 2021. i 2022.g. proizašlih iz obrazaca o pokretanju obiteljskih medijacija

Objašnjenje grafikona (2):

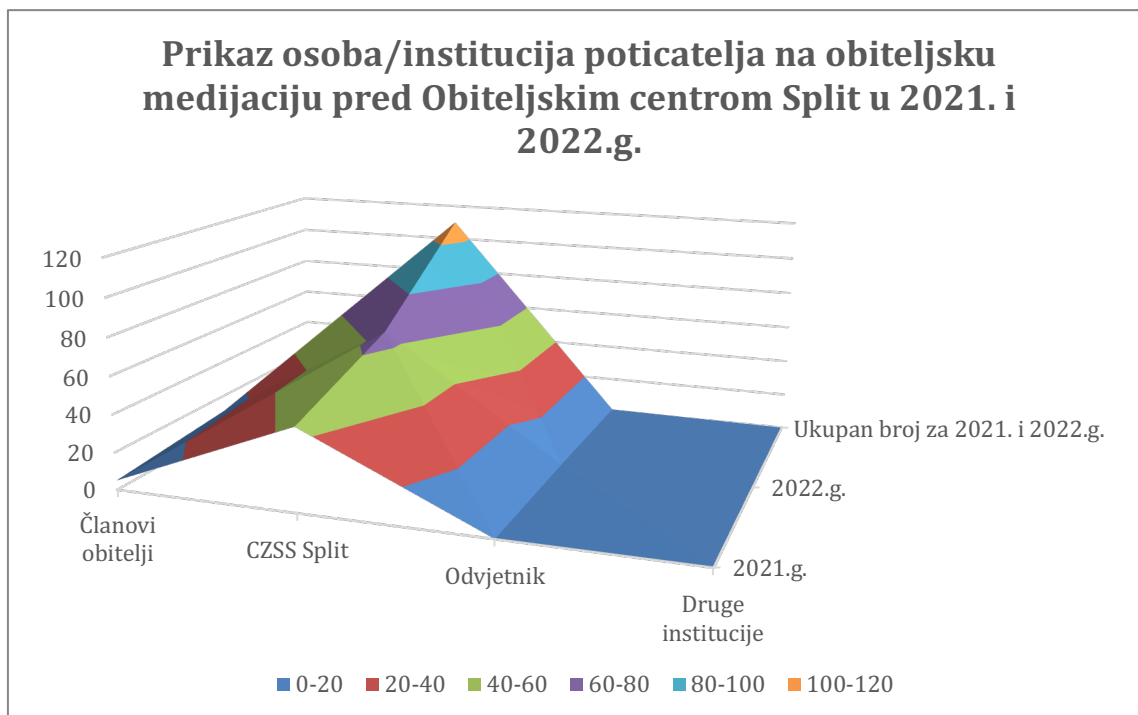
Od ukupno 127 Zahtjeva (100%) za pokretanjem postupka obiteljske medijacije u 2021. i 2022.g. pred Obiteljskim centrom Split, kao razlog pokretanja postupka u kontekstu imovinskopravne problematike, u 2021.g. je navedeno 57 zahtjeva (45%) s navedenim razlogom sukoba o uzdržavanju mladb. djeteta, odnosno u 2022.g. je navedeno 70 zahtjeva (55%) s identičnim razlogom pokretanja postupka o.m. U odnosu na druge imovinskopravne razloge pokretanja postupka obiteljske medijacije, zastupljenost istih je 0%.

Sociodemografski prikaz pokretača obiteljske medijacije pred Obiteljskim centrom Split u 2021. i 2022.g.

Objašnjenje grafikona (3):

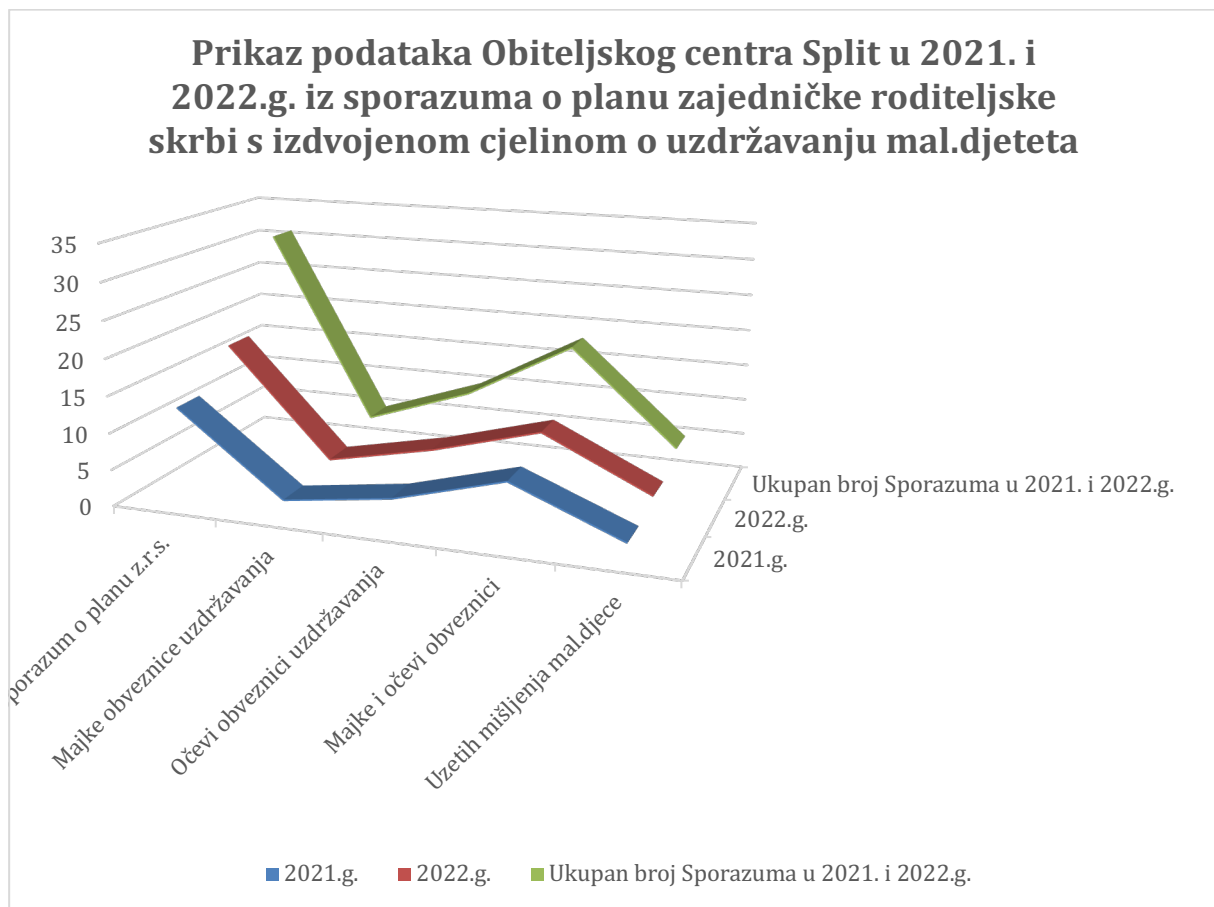
Od ukupno 127 zahtjeva za pokretanjem postupka obiteljske medijacije, kao osoba koja je navedena pokretačem postupka, *majka* se u 2021.g. navodi u 21 zahtjevu, a u 2022.g. u 38 zahtjeva, što ukupno iznosi 47% zahtjeva u 2021. i 2022.g.; *otac* se u 2021.g. navodi u 14 zahtjeva, a u 2022.g. u 17 zahtjeva, što ukupno iznosi 24% zahtjeva u 2021. i 2022.g.; *majka i otac* se u 2021.g. navode u 16 zahtjeva, a u 2022.g. u 20 zahtjeva, što ukupno iznosi 28% zahtjeva u 2021. i 2022.g. iznosi; 1 zahtjev (1%) odnosi se na *očevog odvjetnika* u 2022.g.; *ostali članovi obitelji, skrbnici, štićenici* kao pokretači nisu zastupljeni u 2021. i 2022.g., odnosno zabilježeno je 0 zahtjeva (0%).

Objašnjenje grafikona (4):

Od ukupno 127 zahtjeva za pokretanjem postupka obiteljske medijacije, kao osoba/institucija koja se u zahtjevu navodi kao poticatelj sudionika u obiteljsku medijaciju pred Obiteljskim centrom Split, na članove obitelji u 2021.g. odnosi se 5 zahtjeva, a u 2022.g. 11 zahtjeva, što ukupno iznosi 16 zahtjeva (12%) u 2021. i 2022.g.; na CZSS Split u 2021.g. odnosi se 44 zahtjeva, a u 2022.g. 66 zahtjeva, što ukupno iznosi 110 zahtjeva (87%) u 2021. i 2022.g.; na odvjetnike u 2021.g. odnosi se 0 zahtjeva, a u 2022.g. 1 zahtjev, što ukupno iznosi 1 zahtjev (1%) u 2021. i 2022.g. Druge institucije nisu navođene u udjelu poticatelja u obiteljsku medijaciju, odnosno iste zauzimaju 0% zastupljenosti.

Analiza podataka Obiteljskog centra Split za 2021. i 2022.g. proizašlih iz plana o zajedničkoj roditeljskoj skrbi u kontekstu imovinskopravne problematike

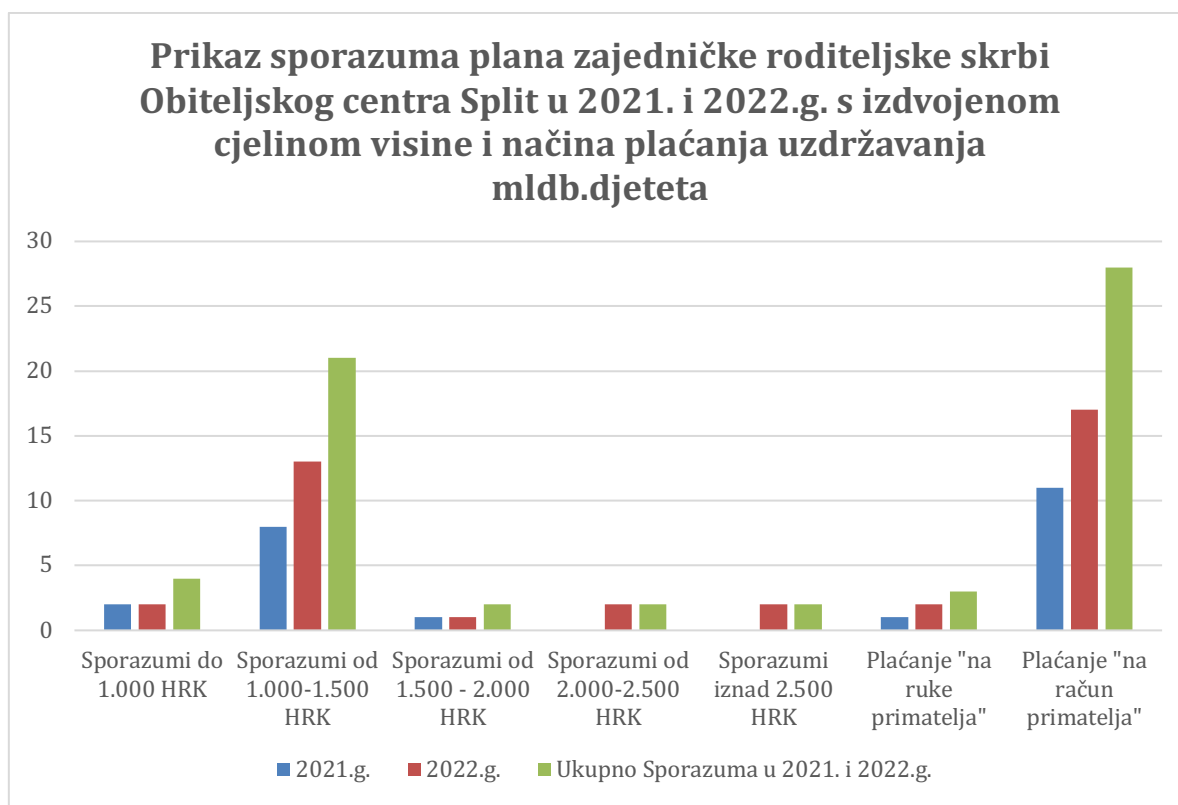
Objašnjenje grafikona (5):

Od ukupno 31 predmeta postignutih planova o zajedničkoj roditeljskoj skrbi s komponentom uzdržavanja mlđb. djeteta, u 2021.g. postignuto je 13 sporazuma (42%), a u 2022.g. postignuto je 18 sporazuma (58%).

U odnosu na obveznike uzdržavanja mlđb.djeteta, u 2021.g. utvrđene su 2 majke obveznice uzdržavanja, a u 2022.g. 3 majke obveznice uzdržavanja, što ukupno iznosi 10% majki obveznica uzdržavanja u 2021. i 2022.g.; utvrđena su 4 oca obveznika uzdržavanja u 2021.g. te 6 očeva obveznika uzdržavanja u 2022.g., što ukupno iznosi 32% očeva obveznika uzdržavanja mlđb.djeteta u 2021. i 2022.g.; u 2021.g. utvrđena je 8 ravnopravno podijeljena obveza majki i očeva u odnosu na uzdržavanje mlđb.djeteta te u 2022.g. 10 ravnopravno podijeljenih obveza majki i očeva u odnosu na uzdržavanja mlđb.djeteta, što ukupno iznosi 58%

zajedničke (ravnopravno podijeljene) obveze majki i očeva u odnosu na uzdržavanje mlđb.djeteta.

Utvrđeno je 5 uzetih mišljenja mlđb.djeteta (16%) ukupno u 2021. i 2022.g., od toga 2 mišljenja u 2021.g. i 3 mišljenja u 2022.g., odnosno 26 neizraženih mišljenja mlđb.djeteta (84%) ukupno u 2021. i 2022.g.

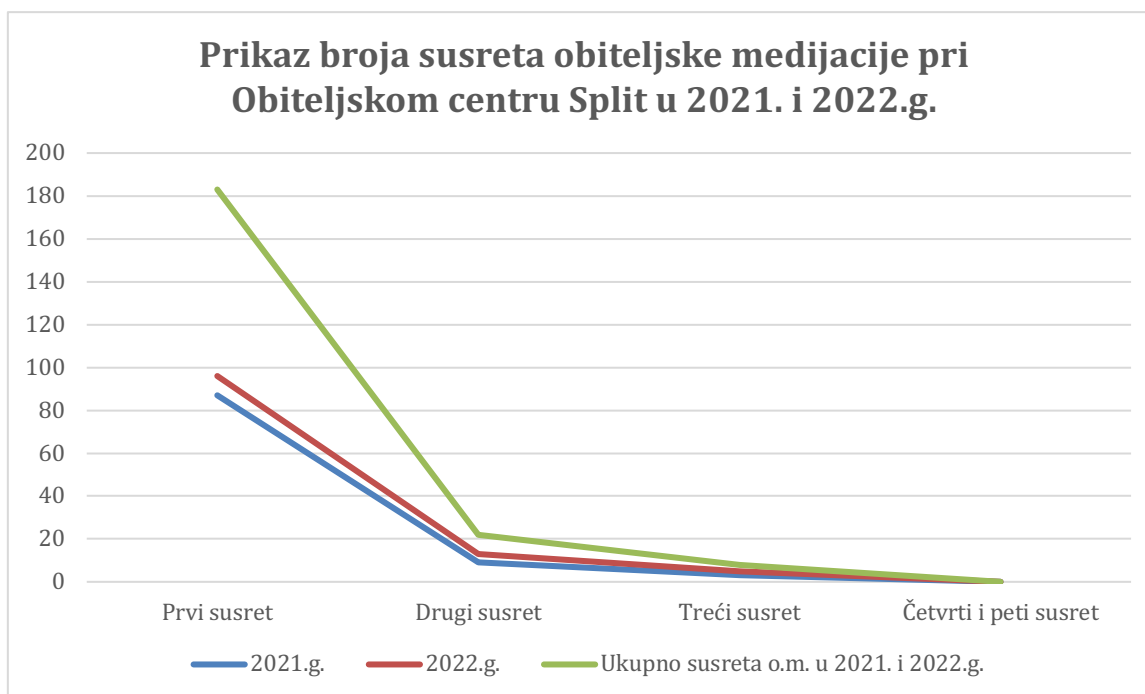
Objašnjenje grafikona (6):

Od ukupno 31 predmeta postignutih planova o zajedničkoj roditeljskoj skrbi u obiteljskoj medijaciji pred Obiteljskim centrom Split, s naglaskom na cjelinu visine i načina plaćanja uzdržavanja mlđb.djeteta, u 2021.g. utvrđena su: 2 sporazuma s obvezom plaćanja uzdržavanja do 1.000 HRK, 8 sporazuma s obvezom plaćanja od 1.000 do 1.500 HRK, 1 sporazum s obvezom plaćanja uzdržavanja od 1.500 do 2.000 HRK, 0 sporazuma s obvezom plaćanja od 2.000 do 2.500 HRK, 0 sporazuma s obvezom plaćanja uzdržavanja iznad 2.500 HRK; u 2022.g. utvrđena su: 2 sporazuma s obvezom plaćanja do 1.000 HRK, 13 sporazuma s obvezom plaćanja od 1.000 do 1.500 HRK, 1 sporazum s obvezom plaćanja od 1.500 do 2.000 HRK, 2 sporazuma s obvezom plaćanja od 2.000 do 2.500 HRK, 2 sporazuma s obvezom plaćanja iznad 2.500 HRK; ukupno za 2021.g. i 2022.g. utvrđeno je 14% sporazuma

do 1.000 HRK, 68% sporazuma od 1.000 do 1.500 HRK, 6% sporazuma od 1.500 do 2.000 HRK, 6% sporazuma od 2.000 do 2.500 HRK, 6% sporazuma iznad 2.500 HRK.

U odnosu na način plaćanja uzdržavanja mladb.djeteta od strane obveznika uzdržavanja utvrđeno je u 2021.g. 1 plaćanje „na ruke primatelja“ te u 2022.g. 2 plaćanja „na ruke primatelja, što ukupno za 2021. i 2022.g. iznosi 10% plaćanja „na ruke primatelja“; nadalje je u 2021.g. utvrđeno 11 plaćanja „na račun primatelja“ te u 2022.g. 17 plaćanja „na račun primatelja“, što ukupno za 2021. i 2022.g. iznosi 90% plaćanja „na račun primatelja“.

Analiza podataka Obiteljskog centra Split za 2021. i 2022.g. proizašlih iz izvješća obiteljskih medijatora

Objašnjenje grafikona (7):

Od ukupnog broja 213 susreta obiteljske medijacije u Obiteljskom centru Split u 2021. i 2022.g., utvrđeno je 87 održanih prvih susreta u 2021.g. i 96 održanih prvih susreta u 2022.g., što ukupno za 2021. i 2022.g. iznosi 86 % održanih prvih susreta o.m.; utvrđeno je 9 održanih drugih susreta u 2021.g. i 13 održanih drugih susreta u 2022.g., što ukupno iznosi 22% održanih drugih susreta u 2021. i 2022.g.; utvrđeno je 3 treća susreta u 2021.g. i 5 trećih susreta u 2022.g., što ukupno iznosi 4% održanih trećih susreta u 2021. i 2022.g.; četvrti i peti susret nisu održavani u 2021. i 2022.g.

8. ZAKLJUČAK

Obiteljska medijacija se pokazala kao vrlo koristan i učinkovit način rješavanja imovinskopravnih sporova unutar obitelji. Medijacija omogućava članovima obitelji da zadrže kontrolu nad situacijom i pronalaze održiva rješenja koja su u interesu svih uključenih strana. Osim toga, obiteljska medijacija pruža mogućnost kreativnog rješavanja sporova koje sudski postupci često ne dopuštaju. Stranke u medijaciji mogu zajedno osmisliti rješenja koja su prilagođena njihovim specifičnim potrebama i interesima, a koja nisu nužno u skladu s uobičajenim pravnim rješenjima. Isto tako, medijacija omogućava brže rješavanje sporova u usporedbi s dugotrajnim i složenim sudskim postupcima, čime se smanjuju troškovi i vrijeme potrebno za rješavanje spora.

Prednosti obiteljske medijacije uključuju veću kontrolu strana u procesu donošenja odluka, veću suradnju i bolje razumijevanje međusobnih stajališta. Osim toga, obiteljska medijacija može pomoći u očuvanju obiteljskih odnosa, smanjenju sukoba i smanjenju troškova pravnih postupaka. Ipak, važno je istaknuti da obiteljska medijacija nije rješenje za sve obiteljske sporove. Neki slučajevi mogu zahtijevati sudsku intervenciju ili druge oblike alternativnog rješavanja sporova. Također, uspjeh medijacije ovisi o dobrovoljnom sudjelovanju i spremnosti sudionika da surađuju i traže obostrano prihvatljiva rješenja. Kako bi se unaprijedila učinkovitost obiteljske medijacije, važno je kontinuirano usavršavanje medijatora, pružanje adekvatne obuke sudionicima i jačanje svijesti o prednostima ovog postupka. Također, potrebno je educirati javnost o mogućnostima i koristima obiteljske medijacije kako bi se potaknulo veće korištenje ove metode u rješavanju obiteljskih sporova.

U empirijskom dijelu istraživanja, analizom odabranih slučajeva iz prakse pokazalo se kako obiteljska medijacija može odigrati ključnu ulogu u olakšavanju rješavanja obiteljskih imovinsko – pravnih sporova. U prvom primjeru, gdje se brat i sestra suočavaju s imovinsko – pravnim nesuglasticama, obiteljska medijacija bi mogla pomoći u pronalaženju održivih rješenja koja uzimaju u obzir interese obje strane. U drugom primjeru, gdje su supružnici u procesu razvoda već duže vrijeme, obiteljska medijacija bi mogla pružiti strukturiranu platformu za pregovore i postizanje sporazuma o pitanjima kao što su roditeljska skrb i podjela bračne stečevine.

Rezultati kvantitativne obrade podataka iz prakse CZSS Split (sada Zavoda za socijalni rad, Područni ured Split) ukazuju na izostanak prepoznatosti obiteljske medijacije kao zakonom propisanog oblika načina rješavanja sukoba među članovima obitelji. Upravo kroz prikaz učestalosti preporuka i poticanja članova obitelji na korištenje obiteljske medijacije doznajemo kako sami stručnjaci u sustavu socijalne skrbi nisu dovoljno upoznati s obiteljskom medijacijom. To je razlog zbog kojeg nisu skloni upućivati, poticati odnosno davati preporuke članovima obitelji, skrbnicima i štíćenicima za uključivanje u postupak obiteljske medijacije radi pokušaja rješavanja imovinskopравnih sukoba.

Osim izostanka prepoznatosti obiteljske medijacije kao načina pomoći odraslim članovima obitelji u sukobu, dodatan problem stvara i činjenica da obiteljski medijatori Obiteljskog centra Split nemaju dovoljno pravnog znanja da bi koristili mehanizam obiteljske medijacije kod rješavanja imovinskopравne problematike među članovima obitelji. Naime, u Obiteljskom centru Split u 2021. i 2022.g. jedine dvije obiteljske medijatorice bile su diplomirani psiholozi.

S obzirom na navedene probleme, daljnje istraživanje fokusiralo se na jedinu imovinskopравnu problematiku rješavanu kroz obiteljsku medijaciju u Obiteljskom centru Split u 2021. i 2022.g., a to je pitanje uzdržavanja maloljetnog djeteta pri izradi plana o zajedničkoj roditeljskoj skrbi. S obzirom da je uzdržavanje malodobnog djeteta ujedno i bitni dio plana o zajedničkoj roditeljskoj skrbi, iz provedenog istraživanja nije bilo moguće utvrditi je li se sukob među roditeljima temeljio isključivo na pitanju uzdržavanja maloljetnog djeteta ili je u pozadini bilo i pitanje konflikata u vezi s bračnom stečevinom. Kao slabost provedenog istraživanja može se navesti da je u cijeloj godini 2021. i djelomično u 2022.g. bila pandemija bolesti COVID-19, te je navedena činjenica bitno restriktivno utjecala na cjelokupni socijalni život pa tako i na mogućnost i kvalitetu sudjelovanja članova obitelji u obiteljskoj medijaciji.

Preporuke za buduća istraživanja uključuju daljnju analizu učinka obiteljske medijacije na dugoročne rezultate i odnose u obitelji nakon rješavanja sporova. Također, potrebno je usmjeriti istraživanja na utvrđivanje najboljih praksi i razvoj standarda za postupak obiteljske medijacije u imovinskopравnim sporovima. Razvoj obrazovnih programa za obiteljske medijatore trebao bi sadržavati dio koji se odnosi na znanja i kompetencije u području imovinskih prava u obiteljskim odnosima dok bi praksa mogla biti usmjerena na uključivanje obiteljskih medijatora različitih struka.

LITERATURA

Knjige/poglavlja/članci:

1. Alinčić, M. (1999.): "Europsko viđenje postupka obiteljskog posredovanja", *Revija za socijalnu politiku*, 6:3/1999. Str. 227 – 240.
2. Aras Kramar, S. (2014.): "Novi Obiteljski zakon – uređenje imovinskih odnosa unutar obitelji (II.) // *Pravo i porezi*, 10, str. 43 – 55.
3. Aras Kramar, S. (2014.): "Novi Obiteljski zakon – uređenje imovinskih odnosa unutar obitelji (I.)", *Pravo i porezi*, 9, str. 48 – 59.
4. Aras Kramar S. (2017.): "Obiteljska medijacija, „Suvremeno obiteljsko pravo i postupak“ (Rešetar, B., Aras Kramar, S., Lucić, N., Medić, I., Šago, D., Tucak, I., Mioč, P.), *Pravni fakultet u Osijeku*.
5. Aras Kramar S., (2022): "Komentar Obiteljskog zakona II. knjiga, Organizator d.o.o., Zagreb, 2022.
6. Berdica, J., Tucak, I. (2011.): "Uzorak naše kulture: razvod braka". U: Rešetar, B., Župan, M. (ur.). *Imovinskopravni aspekti razvoda braka – hrvatski, europski i međunarodni kontekst*.
7. Breber, M., Sladović Franz, B. (2014.): "Uvođenje obiteljske medijacije u sustav socijalne skrbi – perspektiva stručnjaka", *Ljetopis socijalnog rada*, 21 (1), str. 123 – 152.
8. Čulo Margaletić, A. (2021.): "Mirno rješavanje obiteljskih prijepora u Hrabar i dr.", *Obiteljsko pravo, Narodne novine, Zagreb*.
9. Čulo Margaletić, A. (2021.): "Obvezno savjetovanje i obiteljska medijacija kao oblici obiteljskopravne pomoći obitelji u krizi". Str. 67 – 82.
10. Čulo Margaletić, A.: "Mirno rješavanje obiteljskopравnih sukoba interesa", *Osijek: Pravni fakultet u Osijeku, 2014*.
11. Čulo, A. i Radina, A. (2011.): "Valjanost bračnog ugovora. Imovinskopravni aspekti razvoda braka – hrvatski, europski i međunarodni kontekst", *Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Pravni fakultet Osijek, Osijek*.
12. Čulo, A. i Šimović, I. (2009.): "Registar bračnih ugovora kao doprinos sigurnosti u pravnom prometu", *Zbornik Pravnog fakulteta u Zagrebu*, 59 (5), str. 1029 – 1068.
13. Erdelec, M. (2018.): "Imovinskopravni odnosi u braku. Paragraf, god.2, br.1/18". Str. 9 – 35.
14. Gavella, N. i Belaj, V. (2008.): "Nasljedno pravo", *Narodne novine, Zagreb*.

15. Hrabar, D. (2022.): Prijepori o sudskoj nadležnosti i poslovnim udjelima u svjetlu bračne stečevine. *Zbornik PFZ*, 72, (1-2), str. 189 – 211.
16. Hrabar, D. (2002.): Status imovine bračnih drugova – neka pitanja i dvojbe. *Godišnjak, Aktualnosti hrvatskog zakonodavstva i pravne prakse – građansko, trgovačko, radno i procesno pravo u praksi*, br. 9.
17. Hrabar, D., (2019): *Obiteljsko pravo u sustavu socijalne skrbi*, Narodne novine, Zagreb, 2019.
18. Korać Graovac, (2021.): *Imovinski odnosi u Hrabar i dr.*, *Obiteljsko pravo*, Narodne novine, Zagreb.
19. Korać Graovac, (2021.): *Uzdržavanje u Hrabar i dr.*, *Obiteljsko pravo*, Narodne novine, Zagreb.
20. Majstorović, I. (2005.): *Bračni ugovor: novina hrvatskoga obiteljskog prava*, Zagreb, Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu.
21. Majstorović, I. (2007.): *Posredovanje prije razvoda braka: hrvatsko pravo i europska rješenja. Zbornik Pravnog fakulteta u Zagrebu*, 57 (2), str. 405 – 456.
22. Majstorović, I. (2007.): *Bračni ugovor kao jamstvo zaštite imovine. Odvjetnik*, br. 5 – 6
23. Majstorović, I. (2017.): *Obvezno savjetovanje i obiteljska medijacija de lege lata i de lege ferenda*, *Godišnjak Akademije pravnih znanosti Hrvatske*. Str. 129 – 150.
24. Milas Klarić, I. (2011.): *Zaštita imovinskih interesa štićenika u bračnom pravu u Imovinskopravni aspekti razvoda braka – hrvatski, europski i međunarodni kontekst*, Rešetar, B., Župan, M. (ur.), *Pravni fakultet u Osijeku*, Osijek. Str. 165 – 182.
25. Milašinčić, E. (2022.): *Alternativne metode rješavanja sporova u Republici Hrvatskoj. FIP – Financije i pravo*, 10 (1), str. 119 – 162.
26. Novak, T. (2016.): *Medijacija u hrvatskom obiteljskom pravu. Institut za pravo i financije*.
27. Poretti, P. (2015.): *Od mirenja do medijacije u obiteljskim sporovima – usklađivanje hrvatskog obiteljskog zakonodavstva o mirnom rješavanju obiteljskih sporova s pravom EU-a. Zbornik Pravnog fakulteta Sveučilišta u Rijeci (1991.)*, 36 (2015.), 1 ; str. 341 – 380.
28. Rešetar, B. i Jurić, A. (2013.): *Obiteljska medijacija u Njemačkoj kao uzor hrvatskom zakonodavcu. Novi informator*, 6172 – 6173, str. 15 – 20.

29. Rešetar, B., Josipović, U. (2013.): Sporna pitanja bračne stečevine s osvrtom na bankovne ugovore bračnih drugova, Zbornik radova Pravnog fakulteta u Splitu, 50.1/2013, str. 115 – 138.
30. Rešetar, B. (2011.): Pravna zaštita prava na susrete i druženje, Pravni fakultet Osijek.
31. Sladović Franz, B. (2005.): Obilježja obiteljske medijacije, Ljetopis Studijskog centra socijalnog rada, 2; str. 301 – 319.
32. Šimović, I. (2015.): Pravno uređenje obiteljskog doma u hrvatskom obiteljskom pravu – prijepori i dvojbe – Hrvatska pravna revija, 15, 2; str. 33 – 45.
33. Winkler, S. (2014.): O uzdržavanju punoljetne djece // Zbornik Pravnog fakulteta Sveučilišta u Rijeci, 35, 2; str. 597 – 623.
34. Župan, M. i Šego, M. (2019.): Medijacija u prekograničnim obiteljskim postupcima u „Prekogranično kretanje djece u EU“, izv.prof.dr.sc.Župan, M. (urednica), Pravni fakultet u Osijeku. Str.397 – 413.

INTERNET IZVORI:

35. Hrvatska udruga za mirenje – HUM (2023.), Osnovna obuka za medijatore u obiteljskim sporovima. Dostupno na: <https://medijacija.hr/obuka-za-medijatore-u-obiteljskim-sporovima/>, pristupano: 24.04.2023.
36. Hrvatska udruga za mirenje – HUM (2023.): Medijacija u obiteljskim sporovima. Dostupno na: <https://medijacija.hr/medijacija-obiteljski-sporovi/>, pristupano: 24.04.2023.
37. Hrvatska udruga za mirenje – HUM (2023.): Prednosti medijacije. Dostupno na: <https://medijacija.hr/faq-items/prednosti-medijacije/>, pristupano: 24.04.2023.
38. Institut za pravo i financije, Novak, T. (2016.): Medijacija u hrvatskom obiteljskom pravu. Dostupno na: <http://ipf.rs/medijacija-u-hrvatskom-obiteljskom-pravu/>, pristupano: 24.04.2023.
39. Ius – info (2023.): Promjene koje donosi novi Zakon o mirnom rješavanju sporova. Dostupno na: <https://www.iusinfo.hr/aktualno/u-sredistu/54130#>, pristupano: 25.04.2023.

PROPISI:

40. Obiteljski zakon (NN 103/15, 98/19, 47/20, 49/23)
41. Pravilnik o obiteljskoj medijaciji (NN 123/15)
42. Zakon o mirnom rješavanju sporova (NN 67/23)
43. Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja Registra obiteljskih medijatora, uvjetima stručne osposobljenosti obiteljskih medijatora, prostornim uvjetima i načinu provođenja obiteljske medijacije (NN 29/2021)
44. Zakon o nasljeđivanju (NN 487/03, 163/03, 127/13, 33/15, 14/19)
45. Zakon o socijalnoj skrbi (NN 18/22, 46/22, 119/22)
46. Zakon o životnom partnerstvu osoba istog spola (NN 92/14, 98/19)
47. Zelena knjiga o alternativnom rješavanju sporova u građanskom i trgovačkom pravu (Green Paper on alternative dispute resolution in civil and commercial law), COM (2002) 196
48. Europski kodeks postupanja medijatora (European Code of Conduct for Mediators)

POPIS ILUSTRACIJA

Tablica 1: Faze procesa obiteljske medijacije.....	16
--	----

PRILOZI

1.Molba Zavodu za socijalni rad-Područni ured Split za suglasnost

Tea Ljubić

Put Sv.Lovre od Ostroga 41

21215 Kaštel Lukšić

ZAVOD ZA SOCIJALNI RAD

PODRUČNI URED SPLIT

n/p v.d. predstojnice: Milena Drlje, mag.soc.rada

Predmet: Prikupljanje podataka za istraživanje na temu specijalističkog rada: „Obiteljska medijacija u imovinskopravnim sporovima“

- Suglasnost za uvid u podatke Naslova iz 2021.g. i 2022.g., m o l i s e

Poštovani,

polaznica sam Specijalističkog studija Obiteljske medijacije pri Pravnom fakultetu u Zagrebu-Studijski centar socijalnog rada-te sam u fazi izrade završnog specijalističkog rada na temu: „Obiteljska medijacija u imovinskopravnim sporovima“, koja je djelomično vezana uz djelatnost Zavoda za socijalni rad-Područni ured Split.

U sklopu navedenog provodim istraživanje prikupljanjem podataka iz postojeće dokumentacije Zavoda o ukupnom broju preporuka nadležnih djelatnika Zavoda na obiteljsku medijaciju u 2021.g. i 2022.g.

Podaci će biti prikupljeni pomoću unaprijed pripremljenog obrasca kojim se prate kategorije koje su zadane u dokumentaciji, a koji Vam dostavljam u prilogu.

Tijekom istraživanja voditi će se računa o anonimnosti prikupljenih podataka. Anonimnost i povjerljivost biti će zajamčene tako što se predmeti neće iznositi van ustanove, što se neće koristiti imena i prezimena te drugi osobni podaci sudionika nego će podaci biti prikazani grupno.

Molim da mi omogućite prikupljanje zamoljenih podataka u Vašoj ustanovi do kraja rujna 2023.g.

Unaprijed se zahvaljujem na suradnji!

S poštovanjem,

Tea Ljubić

2. Molba Obiteljskom centru Splitsko-dalmatinske županije za suglasnost

Tea Ljubić

Put Sv. Lovre od Ostroga 41

21215 Kaštel Lukšić

OBITELJSKI CENTAR
PODRUČNA SLUŽBA SPLITSKO-DALMATINSKA

n/p Jelena Martinović, mag. psihologije

Predmet: Prikupljanje podataka za istraživanje na temu specijalističkog rada: „Obiteljska medijacija u imovinskopравnim sporovima“

- Suglasnost za uvid u podatke Naslova iz 2021.g. i 2022.g., m o l i s e

Poštovani,

polaznica sam Specijalističkog studija Obiteljske medijacije pri Pravnom fakultetu u Zagrebu-
Studijski centar socijalnog rada-te sam u fazi izrade završnog specijalističkog rada na temu:
„Obiteljska medijacija u imovinskopравnim sporovima“, koja je djelomično vezana uz
djelatnost Obiteljskog centra, Područna služba Splitsko-dalmatinska.

U sklopu navedenog provodim istraživanje prikupljanjem podataka iz postojeće dokumentacije
Zavoda o provedenim obiteljskim medijacijama Obiteljskog centra, Područne službe Splitsko-
dalmatinske, u 2021.g. i 2022.g.

Podaci će biti prikupljeni pomoću unaprijed pripremljenog obrasca kojim se prate kategorije
koje su zadane u dokumentaciji, a koji Vam dostavljam u prilogu.

Tijekom istraživanja voditi će se računa o anonimnosti prikupljenih podataka. Anonimnost i
povjerljivost biti će zajamčene tako što se predmeti neće iznositi van ustanove, što se neće
koristiti imena i prezimena te drugi osobni podaci sudionika nego će podaci biti prikazani
grupno.

Molim da mi omogućite prikupljanje zamoljenih podataka u Vašoj ustanovi do kraja rujna
2023.g.

Unaprijed se zahvaljujem na suradnji!

S poštovanjem,

Tea Ljubić

U prilogu: - kao u tekstu

3.Suglasnost Zavoda za socijalni rad-Područni ured Split

Hrvatski zavod za socijalni rad
Županijska služba Splitsko- dalmatinske županije
Područni ured Split
Split, Gundulićeva 25

Klasa: 080-02/23-01/45

Ur.br.: 139-126-01-01-23-2

Split, 21.09.2023.

Sukladno Odluci Hrvatskog zavoda za socijalni rad, Središnja služba, Klasa: 080-08/23-01/1, Urbroj: 139-100-02/01-23-66, od 10.1.2023. godine, a na traženje Tee Ljubić, stručne radnice HZSR- Područnog ureda Split, u svrhu izrade završnog specijalističkog rada na Specijalističkom studiju obiteljske medijacije pri Pravnom fakultetu u Zagrebu, daje se

SUGLASNOST

kako bi kolegica Tea Ljubić, dipl.pravnica, za potrebe navedenog mogla koristiti podatke iz postojeće dokumentacije Područnog ureda Split vezane za preporuke za obiteljsku medijaciju koje su stručni radnici izdali korisnicima.

v.d. predstojnica
Milena Drlje, mag.soc.rad

4. Suglasnost Obiteljskog Centra

OBITELJSKI CENTAR
SREDIŠNJA SLUŽBA
Savska 106
10000 Zagreb
KLASA: 131-01/23-01/22
UR. BR.: 251-783-18-01-23-2
U ZAGREBU 21.9.2023.

Jelena Martinović
Obiteljski centar
Područna služba Splitsko-dalmatinska
Ruđera Boškovića 23
Split

PREDMET: Molba za uvid u podatke OC
– suglasnost sa uputom, daje se

Poštovana,

temeljem Vašeg upita za omogućavanjem uvida u spise obiteljske medijacije kolegici Tei Ljubić, poslijediplomantici specijalističkog studija obiteljske medijacije radi izrade završnog rada, dajemo suglasnost za korištenje podataka iz predmeta pod slijedećim uvjetima:

- Spis predmeta se ne smije iznositi iz ustanove
- Svi dijelovi spisa (obrazac za podnošenje zahtjeva, plan o zajedničkoj roditeljskoj skrbi, izvješće o provedenom postupku obiteljske medijacije) koji uključuju osobne podatke korisnika i mogućnost identifikacije korisnika moraju se prethodno kopirati, podaci zacrniti i učiniti dostupnim jedino informacije kojima se ne može utvrditi identitet niti jednog sudionika postupka
- Za provođenje postupka pod navedenim uvjetima odgovoran je v.d.voditelj službe

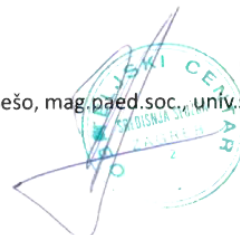
Srdačan pozdrav,

Dubravka Svilar Blažinić, prof. psih.,univ. spec. mediat., savjetnik

Obiteljski centar, Središnja služba

Voditelj Službe za tretman i obiteljsku medijaciju

Ravnateljica:
Ivana Šešo, mag.paed.soc., univ.spec.act.soc.

5. Protokol za unos podataka Zavoda za socijalni rad, Područni ured Split

PODACI ZAVODA ZA SOCIJALNI RAD-PODRUČNI URED SPLIT –ODJEL ZA DJECU, MLADEŽ I OBITELJ I – ODJEL ZA ODRASLE OSOBE- O UPUĆENOJ PREPORUCI STRANKAMA ZA SUDJELOVANJE U OBITELJSKOJ MEDIJACIJI U 2021.g. I 2022.g.:
UKUPAN BROJ PREDMETA SIGNIRANIH NA PRAVNIKA NADLEŽNOG ODJELA ZA DJECU, MLADEŽ I OBITELJ
UKUPAN BROJ PREDMETA SIGNIRANIH NA PRAVNIKA NADLEŽNOG ODJELA ZA ODRASLE OSOBE
UKUPAN BROJ SLUŽBENIH ZABILJEŠKI PRAVNIKA NADLEŽNOG ODJELA ZA DJECU, MLADEŽ I OBITELJ S PREPORUKOM STRANKAMA ZA SUDJELOVANJE U OBITELJSKOJ MEDIJACIJI
UKUPAN BROJ SLUŽBENIH ZABILJEŠKI PRAVNIKA NADLEŽNOG ODJELA ZA ODRASLE OSOBE S PREPORUKOM STRANKAMA ZA SUDJELOVANJE U OBITELJSKOJ MEDIJACIJI
UKUPAN BROJ ZAPISNIKA PRAVNIKA NADLEŽNOG ODJELA ZA DJECU, MLADEŽ I OBITELJ S PREPORUKOM STRANKAMA ZA SUDJELOVANJE U OBITELJSKOJ MEDIJACIJI
UKUPAN BROJ ZAPISNIKA PRAVNIKA NADLEŽNOG ODJELA ZA ODRASLE OSOBE S PREPORUKOM STRANKAMA ZA SUDJELOVANJE U OBITELJSKOJ MEDIJACIJI

6. Protokol za unos podataka Obiteljskog centra Split

PODACI OBITELJSKOG CENTRA, PODRUČNA SLUŽBA SPLITSKO-DALMATINSKA, IZ ZAHTJEVA ZA POKRETANJEM POSTUPKA U 2021.g. i 2022.g.:			
Postupak pokrenuo:			
-MAJKA	-OTAC	-ODVJETNIK MAJKE	-ODVJETNIK OCA
-SKRBNIK		-ŠTIĆENIK	
-OSTALI ČLANOVI OBITELJI			
Razlozi pokretanja postupka:			
-SUKOB O BRAČNOJ IMOVINI			
-SUKOB O UZDRŽAVANJU MALODOBNOG DJETETA SUKOB O UZDRŽAVANJU ČLANA OBITELJI			
-SUKOB RODITELJA O RASPOLAGANJU IMOVINOM DJETETA			
-SUKOBI VEZANI ZA NASLJEĐENU IMOVINU			
-SUKOBI U ODNOSU NA IMOVINU OSOBE POD SKRBNIŠTVOM			
Tko je usmjerio sudionike na obiteljsku medijaciju:			
-SAMOSTALNA ODLUKA ČLANOVA OBITELJI			
-ZAVOD ZA SOCIJALNI RAD-PODRUČNI URED SPLIT			
-ODVJETNIK			
-DRUGE INSTITUCIJE/USTANOVE			

PODACI OBITELJSKOG CENTRA, PODRUČNA SLUŽBA SPLITSKO-DALMATINSKA, O
UZDRŽAVANJU DJETETA IZ PLANOVA O ZAJEDNIČKOJ RODITELJSKOJ SKRBI U 2021.g.
i 2022.g.:

Postignut dogovor:	-DA	-NE	
Uzeto mišljenje djeteta:	-DA	-NE	-AKO NE, ZAŠTO?: DOB / NEŠTO DRUGO
Obveznik uzdržavanja:			
-OTAC	-MAJKA	-OBOJE	
Mjesečni iznos:			
-do 1.000 HRK	-od 1001-1.500 HRK	-od 1.501-2.000 HRK	-od 2001-2500 HRK - VIŠE
Način plaćanja:			
-NA RUKE	-NA RAČUN		